

III
BIBLIOTECA
12.619
C. 266
P. 1198
tată din fondul cultural al Societății
„Cartea Românească”.

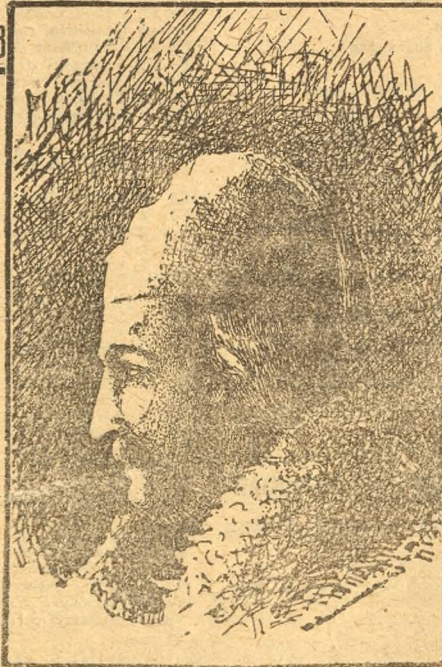
TAĞINI ALESE

DIN

SCRIITÖRII RÖMÄNI

Publicațiune periodică.

No. 107-108

No. 107-108

ANTON PÄNN

57.809 ©

O șezătoare la țară.

II.

CARTEA ROMÄNEASCÄ

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ DE POPULARIZARE CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

SUB ÎNGRIJIREA REDACȚIONALĂ A D-LUI I. SIMIONESCU, Prof. Universitar și Membru al Academiei

Seria A. ȘTIINȚA PENTRU TOȚI

- No. 1. *Omul primitiv*, cum eră, de Prof. I. Simionescu.
No. 2. *Viața omului primitiv*, de prof. I. Simionescu.
No. 3. *Gazurile naturale*, de profesor I. Simionescu.
No. 4. *Albinele*, de T. A. Bădărău.
No. 5. *Diabetul, îngrășarea și gălbănirea*, de Dtr. M. Căhănescu-Carlsbad.
No. 6. *Razele vizibile și invizibile*, de C. Gheorghiu.
No. 7. *Viața microbilor*, de Dr. I. Gheorghiu.
No. 8. *Furnicile*, de T. A. Bădărău.
No. 9. *Viața plantelor*, de Prof. I. Simionescu.
No. 10-11. „*Pasteur*”, de C. Motaș (Viața și roadele muncii sale).
No. 12. *Soarele și Luna*, de Prof. I. Simionescu.
No. 13. *Telefonia fără fir*, de Prof. T. Lalescu.
No. 14. *Porumbii mesageri*, de V. Sadoveanu.
No. 15. *Planeta Marte*, de I. Pașa.
No. 16. *Dela Omer la Einstein*, de Gen. Panaitescu.
No. 17. *Cum vedem*, de Dr. I. Glăvan.
No. 18. *Razele X*, de Al. Cisman.
No. 19. *Omni de la Cucuteni*, de I. Simionescu.
No. 20. *Protozoarele*, de I. Lepși.
No. 21. *Fulgerul și trăsnetul*, de C. G. Bradeteanu.
No. 22. *Nebuloasele gazoase*, de M. E. Heroevanu.
No. 23. *Bacteriile fotosintetice*, de I. Popu-Câmpăneanu.
No. 24. *Scrisori cerești (Meteoriți)*, de I. Simionescu.
No. 25. *Din istoricul electricității*, de Stel. C. Ionescu.
No. 26. *Mercur și Venus*, de C. Negoită.
No. 27. *Reumatism și arterioscleroza*, de Dr. M. Căhănescu.
No. 28. *Oameni de înălțată*, de Apostol D. Culea.
No. 29. *Henri Ford*, de Ing. N. Ganea.
No. 30. *Musca*, de I. Mureșanu.
No. 31. *Ciupercele*, de I. Popu Câmpăneanu.
No. 32. *Cifrele de St. C. Lăzărescu*
No. 33. *Animale dedemulți* de I. Simionescu.
No. 34. *Lămurirea potopului* de I. Simionescu
No. 35. *Din viața oamenilor întreprinzători de Apos ol D. Culea.*
No. 36. *Soc. Națiunilor* de Artur Gorovei.

Seria B. SFATURI PENTRU GOSPODARI

- No. 1. *Îngrășarea păsărilor*, Boalele lor, de C. S. Motaș, profesor universitar.
No. 2. *Despre toadărășii*, de preot C. Dron.
No. 3. *Scarlatina și alte boale multisoare*, de Dr. I. Gheorghiu.
No. 4. *Livada din sâmburi*, de C. Gheorghiu.
No. 5. *În jurul casei*, de M. Lupescu.
No. 6. *Casa*, de profesor I. Simionescu.
No. 7. *Morcovul și alte legume*, de P. Roziade.
No. 8. *Stăvilul*, de Dr. E. Gheorghiu.
No. 9. *Temeiul îmbunătățirii vitelor*, de D. G. Chițoiu.
No. 10. *Volul obștei*, de A. Gorovei.
No. 11. *Cresterea porcilor*, de A. Oescu.
No. 12. *Viermii de mătasă*, de A. A. Bădărău.
No. 13. *Oficiu*, de Dr. Gheorghiu.
No. 14. *Pelagra*, de Dr. Babeș.
No. 15. *Alegeri semințelor*, de Iacifianu, profesor.
No. 16. *Îngrășarea păsărilor*, de C. S. Motaș, prof. universitar
No. 17. *Rălciri Bolseviste*, de Maior I. Mihal.
No. 18. *O stupină într'un roțu*, de N. Nicolăescu.

- No. 19. *Cum se înlemtează o vie*, de D. Cădere.
No. 20. *Răsădrița și Planetele din răsăd*, V. Sadoveanu prof
No. 21. *Leluzia*, de E. Gheorghiu.
No. 22. *Mesteșugul vopsitului*, de A. Gorovei.
No. 23. *Cum orbim*, de I. Glăvan.
No. 24. *Consercarea cărnei*, de A. Gheorghiu.
No. 25. *Calul*, de Profesor E. Udrișchi.
No. 26. *Doctorul în casă*, de Dr. O. Apostoi.
No. 27. *Cum trebuie să ne hrănim*, de E. Severin.
No. 28. *Lămurirea legii dărilor*, de I. Pascu.
No. 29. *Beția*, de Dr. Emil Gheorghiu.
No. 30. *Lămurirea Constituției*, de Artur Gorovei.
No. 31. *Boile parasitare la animale cari se trec la om de prof C. Motaș.*
No. 32. *Fosfoșine nesocotite în gospodărie*, de I. Simionescu profesor.
No. 33. *Mama și copilul*, de dr. M. Manicatică.
No. 34. *Îndrumări spre sănătate*, de Dr. Bordea.
No. 35. *Cum să ne îngrăim*, de Dr. Bordea.
No. 36. *Omni și societatea*, de Al. Giulea.
No. 37. *Bucătăria sătenesii*, de Maria Col. Dobrescu.
No. 38. *Sfecia de zahăr*, de C. Iacriteanu.
No. 39. *Îngrășarea pământului*, de I. M. Dobrescu.
No. 40. *Frigurile de bală*, de T. Dumitrescu.
No. 41. *Banul*, de Al. Giulea.
No. 42. *Sfaturi practice*, de Ing. A. Schor.
No. 43. *Lămurirea calendarului*, de Al. Giulea.
No. 44. *Conjunctivita granuloasă*, de Dr. I. Glăvan.
No. 45. *Huruni de leac* de A. Volanski.
No. 46. *Sfaturi casnice* de Maica Raluca.
No. 47. *Cultura tomatelor* de Ilie Isvoranu.
No. 48. *Rețete pentru gospodine* de Maica Raluca.

Seria C. DIN LUMEA LARGĂ

- No. 1. *Ucraina*, de G. Năstase, asistent universitar.
No. 2. *Cehoslovacia*, de Prof. I. Simionescu.
No. 3. *Munții apuseni*, de Prof. D. David.
No. 4. *Fintanda*, de Profesor I. Simionescu.
No. 5. *Bucovina*, de Profesor I. Simionescu.
No. 6. *Basarabia*, de G. Năstase.
No. 7. *Dobrogea*, pe Dr. C. Brătescu.
No. 8. *Spre polul sud*, de Prof. I. Simionescu.
No. 9. *Olanda*, de Apostol Culea. (Tara și poporul).
No. 10. *Viața în adâncul mărilor*, de Motaș.
No. 11-12. *Mitropolitul Șaguna*, de Prof. I. Lupăe.
No. 13. *Către Everest*, de I. Simionescu.
No. 14. *Românii de peste Nistru*, de V. Horia.
No. 15. *Ardealul*, de I. Simionescu.
No. 16. *Litvania*, de Gr. Năstase.
No. 17. *Câmpia Transilvaniei*, de Ion Popu-Câmpăneanu.
No. 18. *Moldova*, de I. Simionescu.
No. 19. *R. mării din Ungaria*, de I. Georgescu.
No. 20. *Județul Turda-Arieș*, de I. Mureșanu.
No. 21. *Tara Hotâmbii*, de G. Todica.
No. 22. *Ș. C. Hară*, de I. Simionescu.
No. 23. *Danemarca*, de Magda D. Nicolăescu.
No. 24. *Nicolae Milescu în China*, de I. Simionescu.
No. 25. *Celălăzie moldovenești*, de Ap. D. Culea.
No. 26. *Românii din Bulgaria* de Em. Bucefă.
No. 27. *Valea Jiului* de Pompei Hosu Longin.

Seria D. ȘTIINȚĂ APLICATĂ

- No. 1. *Fabricarea săpunului*, de Ing. A. Schor.
No. 2. *Motore Diesel*, de Inr. Cassetti.
No. 3. *Despre parfumuri*, (Industria parfumului), de prof Severin.
No. 4-5. *Aerul lichid*, de Ilie Matef.
No. 6. *Industria azotului*, de Laurentiu Căton.
No. 7-8. *Locomotiva*, de Ing.-Cassetti.
No. 10. *Aeroplanul*, de Dr. V. Anastasiu.
No. 11. *Baloane dirijabile*, de Corneliu St. Mihăescu.
No. 12. *Betonul armat*, de Ing. N. Ganea.
No. 13. *Gări și trenuri*, de Gh. Ștăbel.
No. 14. *Instalarea unei sonerii electrice*, de Stel. C. Ionescu
No. 15. *Aparat de radiofonie* de Lt. M. Zapan
No. 16. *Țiparul* de Vasile Romanescu.
No. 17. *Câte se știe din cărbinele de pământ* de C. V. Gheorghiu

ANTON PANN¹⁾

MAGYAR PEDAGÓGIAI ISKOLA
KÖNYVTÁRA

Szám: 5771

O șezăloare la țară

II

MAGYAR PEDAGÓGIAI ISKOLA
KÖNYVTÁRA
R-119

De spunerile acestui făcând împăratul haz,
Uită toată supărarea și avutul său necaz.
Căci, alta 'i era întrebarea și'n alte părți a ajuns.
In loc să'i dea dezlegarea 'i-a adus om drept răspuns.
Care prilej își găsisese în palatu'i a intra.
Să spuie c'a fost în slujbă și că procopsit era.
Și bun fiind împăratul, se arată mulțumit
Și pe amândoi în slujbă cu cinste 'i-a primit.
Isprăvind sluga povestea, urmând zise:—Iacă eu
Am implinit în drept slujba rândul stăpânului meu.
— E! bine, el îi răspunse, pentru asta mulțumesc.
Acum spune inche una, frumos, iar inperetesc.
Ke'ntii mos Neagu am spus doi, pe urma Popa iar doi,
Asa trebuie sa spunem tot iar kite doi și noi.
— Apoi jupâne! el zise, d'om sta noi, după cum zici,
Să spunem tot câte două toți câți ne aflăm aici,
Mai vârtos povești de alea de care dumneata ceri,
Nu ne mai ajunge rândul pe toți nici în patru seri
Care va să zică, geaba ai plătit la lăutar,

57.309 C

1565
810

1) A se vedea în Nr. 103—104 din «Pagini Alese din Scriitorii Români»
O șezătoare la Țară. Pag. 1.

P 1388

549532S

Mai bine ținea să șează firfirica'n buzunar.
 S'acea cinzeacă mai bine o sugeam eu de cât el,
 Că, uite, n'o să ne cânte, cum văz nici un cântecel,
 — Lasa, more, Stane, lasa, — stăpânul său a răspuns,
 Iaca n'a chintat cocosu s'are vreme de azuns.
 Dacă merg io cu parinte, tu aiți remui stapun,
 Afara dela mos Neagu, care este mai batrun,
 Pune atunți lautarul se chinte or chite vrei,
 Ama acus nu se poate che este aiți erei (popă).

SLUGA, așa ascultați dar:

Un împărat oare unde, în ce țară o fi fost
 Nu știu, n'am citit'o'n carte, am auzit'o de rost,
 El câștigase'n viață numai trei moștenitori,
 Dar nu avea nici o fată, ci toți era tot feciori,
 Împărăteasa lui însă din suflet dorind, voia
 Ca să aibă și o fată în palat pe lângă ea,
 Neputând altfel să facă dorința a'și împlini,
 Stând într'una din zile în cuget ce îi veni
 Luă o fată streină, frumoasă care'i plăcu,
 Și ca o fată de suflet pe lângă ea o crescu,
 Care cât mergea spre vârstă atât fața'i inflorea
 Și pe cât creștea p'atâta mai frumoasă se părea.
 Fața ei era ca crinul, părul în cap auriu,
 Ochi era ca seninul, obrazul trandafiriu,
 Buzele ei ca mărgeanul, dinții ca mărghărita,
 Cu un cuvânt întru toate eră ca un lucru rar.
 Deci, viind feciori'n vârstă și'mpăratu 'mbătrânind,
 Puse în gând să'i însoare încă'n viață trăind.
 Și așa, chemând în taină pe cel mai mare fecior,

— Eu, fătul meu, să știi, zise, am pus de gând să te'nsor.
 Vecinu 'mpărat îmi scrie cerând să ne încuscrim,
 Cu o fată ce o are p'amândoi să vă'nsojim.
 Iacă mi-a trimis și chipul ca să te încredințezi,
 Este destul de frumoasă, zugrăvită cum o vezi,
 Și osebit de aceasta e procopsită 'n științi,
 'Mi-a spus de dânsa și alții, nu numai ai ei părinți.
 Fiul său răspunse:—Tată! ca unul ce'ți sunt fecior,
 Să'ți dau toată ascultarea și supunerea's dator,
 Zi'mi să mă duc în războaie, poruncește'n foc să sar,
 În apă și unde ți place, de vrei să mă jertfese chiar,
 Gata sunt în tot minutul, mă plec până la pământ,
 Iar cât de însurătoare să nu'mi pomenești cuvânt.
 — De ce? îi zise 'mpăratul, destul în vârstă nu ești?
 Ce pricină te oprește să nu te căsătorești?
 — Alt nimic, iubite tată, feciorul său a răspuns,
 Că sunt în destul de mare și în vârsta mea ajuns,
 De cât îmi este că voia n'o să vrei să mi-o 'mplinești,
 O să'mi stric în deșert vorba și o să te necăjești
 — Ce lucru e, tatăl zise, care tu o să mi'l ceri
 Socotit atât de mare de nu'mi este prin puteri?
 — Nu că nu'ți e prin putere, îi răspunse fiul său,
 Ci zic că n'o să vrei numai, ci o să mă ții de rău.
 — E! bine, tatăl său zise, iacă îți făgăduesc
 Că de loc n'o să mă supăr, și poate s'o și'nplinesc.
 — Iubesc, fiul său răspunse, pe fata care o crești,
 Însoțește-mă cu dânsa, de se poate și voiești.
 Ii răspunse 'mpăratul:—Dar or ai înebunit?
 Ți-ai eșit cumva din fire și de ea mi-ai pomenit?
 Nerodule! ea 'ți-e întocmai ca și o sor'
 N'ai gândit că nu se poate cu dânsa să te însor,
 De 'ți-ai aruncat asupră'i amorul ca un nebun,

Ș'apoi să'mi propui acuma cu ea să te și cunun ?

Te țineam că ești cu minte, dar acum te văz prea prost
Și la părerile mele de tot amăgit am fost.

Lasă acea nerozie ș'ascultă cuvântul meu,

Să te 'nsoțesc după lege cu fata care zic eu.

— Scumpul meu tatà, el zise, știam eu că nu 'mi o dai

Dar și nici nu iau pe alta chiar în bucăți să mă tai.

Acest cuvânt pe'npăratul și mai tare supărând

Il gonì afară 'ndată cu înăsprime zicând :

— Fugi, piei, nu stà înainte'mi, tu fiu împotrivor !

Și spre a ta rușinare pe frate-tău o să'nsor.

Ieșind el, chemă 'npăratul pe feciorul mijlociu

Și începu cu blândețe a'i vorbi ca la un fiu,

Zicând:—Fătul meu, ascultă să vezi de ce te-am chemat:

Eu pe frate-tău cel mare foarte mult m'am supărat,

Că 'i-am propus să se 'nsoare, și el ca un nevoiaș

Începù să'mi facă nazuri, tocma ca un copilaș,

Și de aceia în locu'i pe tine te întâez,

Voi să te 'nsor mai 'nainte, ca pe el să rușinez.

Iacă 'npăratul (cutare), îmi scrie de fie-sa,

Și această încuscrire nu voesc a o lăsa,

Fiind că se 'nvecinește, și'l avem lângă hotar.

Fata iar e înțeleaptă, și frumoasă ca ea rar.

Socotesc dar că am cinste la cele ce îți vorbesc,

Și 'mi vei împlini dorința cu ea să te 'nsoțesc.

Fiul său ș'acesta iarăși propunerea ascultând

Tot asemenea răspunse, că: — Nu mă însor. zicând:

Și'năsprindu-se 'npăratul îl întrebă:—Dar ce vrei?

N'o să te'nsori nici odată or alta 'ți place să iei?

El mai ocoli cu vorbe cugetul său ascunzând,

Dar nevoindu'i să spue zise și el răspunzând:

— Dacă, iubitul meu tatà, vrei să mă căsătorești,

Insofește mă cu fata care în palat o crești.
 Când auzi împăratul că și acest fecior iar,
 Cerând ca și cel mai mare tot aceiași fată chiar;
 — Nebun ești, zise 'npăratul, apoi ea 'ți-e ca o sor'
 Nu gândești că nu se poate cu dânsa să te însor?
 Lăsa'ți dorința neroadă, ascultă de sfatul meu
 Și te'nsofește cu fata care 'ți-am ales-o eu.
 — Mă iartă, el zise, tată! că am îndrăsnit prea mult,
 Dar nici iar să iau pe alta, mort, tăiat nu te ascult,
 Accste ale lui vorbe pe'npăratul supărând
 Il izgoni dinainte'i, ocărându'l și zicând:
 — Semețule, asta'ți este respectabilul răspuns?
 La-atâta nerușinare și 'ndrăsneală ai ajuns?
 Ieși! ieși mai curând afară! du-te, băga-te-aș în tun!
 Ia-te cu celalt de mână, că nici tu n'ai fost mai bun!
 Pentru neghiobiea voastră și eu cinstea vă ridic.
 Și o să'nsor mai înainte pe cel de cât toți mai mic.

Ieșind ș'acesta afară necinstit și ocărât,
 Chemă 'npăratul să vie celalt fiu numai de cât.
 Și viind tot așa iarăși și către dânsul a zis,
 Cum că 'npăratul cutare de încuscire 'i-a scris.
 Și frații săi nu voiră să'l asculte nici de cum,
 Zicând și unul și altul că nu se'nsoară d'acum,
 Ci încai el să'l asculte și p'acea fată s'o ia,
 Că va trăi o viață prea fericită cu ea.
 Dar câtă îi fu mirarea când auzi că și el
 Nu voește să se'nsoare cu altă fată de fel!
 Ci tot pe acea din casă, care ceilalți o cerea,
 Asupră'i s'amorezase și după dânsa murea.
 Și, de ar fi vrut acuma s'o dea la unul din ei.
 Dar cui s'o dea mai înainte, că o cerea câteși trei?

Chibzuînd dar împăratul cum ar putea folosi,
În cele mai după urmă cu cuviință găsi
Ca să'i trimită prin lume, să umble în depărtări,
Să'și uite de accea fată, să vadă și alte țări.
Și așa fără zăbavă pe câteși trei frați chemă,
Cari viind toți de față, astfel cuvântu'și urmă:
— Eu dorii ca un părinte pe toți pe rând să vă'nsor,
Să văz și eu în viață'mi vre un nepot din fecior,
Voi însă toți din potrivă într'un gând v'ați întâmplat
Și îmi cerurăți pe fata care o cresc în palat.
Cum vedeți, fata e una, în trei nu pot să o fac,
Cui să o dau mai 'nainte, și pe care să împac?!
Trebuește, prin urmare, numai unul să o ia,
Și în alt chip nu poci face hotărârea pentru ea.
De cât din voi fie care câte un drum apucând
Și în trei părți ale lumii tot d'odată toți plecând,
Să umblați din țară'n țară și din cetăți în cetăți.
Unde veți vedea în toate osebite rarități,
Căci tot locul din natură are și dar osebit,
Un' cu une, ș'alt cu alte bunătăți e'npodobit.
Din voi dară fiecare pe unde se va plimba
Or ce mai prețios lucru în vreo parte va afla,
Care să nu se găsească în ținutul meu de fel,
Și care ca o minune mi'l va aduce cu el,
Pe acela și îndată cu fata'l voi însoți,
Și cât îmi va fi puterea il voi și îmbogăți.

De această hotărâre feciorii lui auzind,
Și pe fată fiecare cu înfocare iubind,
Prea bucuroși priimiră să facă acel voiaj,
Luară bani și plecară cu un osebit curaj,
Fără să li se mai pară că se va 'ntâmpla altfel:

Spera fiecare 'n sine că va lua fata el.
Așa fecioru' cel mare către India luând
Și prin cetățile toate plimbându-se și umblând,
Văzu într'una din zile in piața unei cetăți.
Strigându-se la vânzare vre-o câte-va bucăți.
Și stând la acea 'nbulzeală și el ca un privitor
Aude strigând telalul la vânzare un covor,
Și lumea care de care la acel glas îndrăzneț
Cu sute, cu mii de galbeni înălța mereu la preț.
Auzind de suma mare feciorul de împărat
De o curiozitate pe-oarecine a 'ntrebat:
— De ce covorul acela la atât preț a ajuns?
Iar acel om la 'ntrebarea'i:—Dar au nu știi? 'i-a răspuns,
Și urmă zicând:—Covorul e vrednic și de mai mult,
Căci nu e. cum ți se pare, numai pentru așternut
Ci este un covor magic, sau descântat și vrăjit,
Este cu solomonie, dacă vei fi auzit:
Când vrei să mergi într'o parte și vei șede pe covor,
Cum zici: „Hai unde 'mi-e gândul“, ajungi îndată ca 'n zbor.
Astfel pe el auzindu'l feciorul de împărat.
De cât toți mai cu asupra prețul 'i-a adăogat,
Și căzând covoru 'n parte'i numără banii de loc,
Bucurându-se în sine de un astfel de noroc,
Zicea:—Acuma știu bine că fata o s'o iau eu,
Că duc un lucru ce nu e în ținutul tată-meu.

Al doilea fecior iarăși spre partea Chinei mergând,
Și-asemena și acesta prin multe cetăți umblând,
Vede și el o oglindă, ce în strigări se vindea
Și chiar ca la o minune oamenii se grămădea.
Se oprește să privească și el ca ceilalți de rând
Și auzind la preț mare acea oglindă 'nălțând,

Curios, cu nerăbdare, întrebă numai de cât
 Cum că, ce este pricina de este scumpă atât?
 Cel întrebat îi răspunse cu un deosebit ton:
 — E scumpă, fiind că este oglinda lui Solomon,
 Carele cu nțelepciune lucruri mari a săvârșit,
 Câte n'a făcut natura mintea lui le-a născocit,
 Din care și până astăzi prin lume tot se găsec,
 Precum și oglinda asta c'ar fi a lui o numesc,
 Fiind că omul într'insa pe loc cum se va uita
 Poate vedea pe orcine, la el cum va cugeta.
 Auzind el, de odată de față în gând 'i-a dat
 Și cum o văzu 'n oglindă ochii când 'și aruncat,
 Incepu să 'nalțe prețul, peste alți adăogând
 Și îi rămase asupra, mai mult nimenea nedând
 Scoase și numără banii, se făcu pe ea stăpân
 Și în tocul ei puind'o, o băgă la piept în sân,
 Zicând:— Un astfel de lucru nici n'a văzut tată meu
 Și crez fără îndoială că o să iau fata eu.

Al treilea fecior iarăși care de-odată plecă
 Și el cu acelaș cuget spre alte părți apucă,
 Cetăți, sate și orașe în drumu'i întâmpinând,
 Prin nenumărate târguri umblând tot și cercetând,
 Nu putu alt să găsească de cât iar la un mezat
 Văzu strigând de vânzare un măr foarte minunat,
 Din care, la ori ce boală, mâncând pe om vindeca,
 Chiar și din cumpăna morții sănătos îl ridica.
 Prețul lui se înălțase la mare sumă de mii,
 Fiindcă lungea viața avea prea mulți mușterii;
 Feciorul de împărat însă că'l va lua el crezu
 Și tot adăogând prețul asupra lui și căzu.
 După ce numără banii și'l puse în buzunar,

Zise:—Știu că acest lucru e în lume cel mai rar,
 Care, socotesc, îndată tatăl meu cum 'l-o vedea
 O să ia fata de mână și mie o să 'mi-o dea.
 Deci, într'acest chip toți frații câte ceva cumpărând,
 Și fiecare pe fată că o va lua crezând,
 Au plecat să se întoarcă, și așa cum veneau ei
 La un oraș oarecare se'ntâlniră câteși trei.
 Incepură să se 'ntrebe despre unde au umblat
 Și de prin acele locuri ce lucruri au cumpărat?
 Spuseră, se laudară, lucrurile toți scoțând
 Și magica lor putere fiecare arătând.
 Când spuse cel cu oglinda, îi ziseră ceilalți:—Poți
 Ca să ne arăți într'insa să vedem pe fată toți?
 — De ce nu, el le răspunse. Și oglinda deschizând
 Vad țindu'i lumânarea, pe pat de moarte zăcând.
 Atunci cel cu mărul zise:—Eu o scol cu leacul meu.
 Cel cu covorul răspunse:—Și îngrabă vă duc eu.
 Zicând aceasta îndată pe covor toți cum s'au pus
 Ca săgeata într'o clipă la bolnavă au ajuns,
 Și cum 'ia atins de buze mărul cel vindicător
 Se sculă 'n grab' sănătoasă fata înaintea lor.

— Puteți să'mi ghiciți acuma, zise sluga către ei,
 Cui a dat fata 'mpăratul? cine-a luat'o din trei?
 Căci, mai întâi cel cu mărul cu drept cuvânt o cerea,
 Că de nu'i da să o scoale, negreșit fata murea.
 Cel cu covorul cerând'o că are drept iar zicea
 Că, or și cum murăa fata dacă el nu'i aducea.
 Și cel cu oglinda iarăși zicea întracelaș fel
 Cum că, ca să ia pe fată și mai mult drept are el,
 Căci, de nu eră oglinda'i să o vază că zăcea
 Nici covorul, ba nici mărul folos ei nu'i aducea.

- Pe când toți își bătea capul și în tot chipul gândea
 Din acei trei frați la care ei pe fată să o dea,
 Răspunse din șezătoare o fată mare zicând:
 — Eu nu știu dintre ei cine mai mult drept o fi având,
 După părerea mea însă tot dreptul îl are ea
 Să și aleagă care-i place și pe acela să-l ia.
 La acest cuvânt al fetii.—Bravo! au zis câți era
 Și începură norocită însoțire a'i ura.
 Iar Stan, sluga, auzindu'i că o laudă pe ea.
 — Bună treabă zău, le zise, eu spui ș'altul bravuri ia!
 Arendașul zise:—Stane lasă bravuri îți dem noi
 Și'n locul teu dache'i spune istorie înche doi.
 — Ca unui stăpân, el zise, sunt dator să mă supui,
 Că la d'alde povești d'astea câte vrei poci să vă spui,
 După ce zise aceasta, stând se gândi puțintel
 Și aducându'și aminte începu să zică-astfel:
 — Știu și eu o ghicitoare tot ca a moș popi iar,
 O s'o spui, dar nu știu bine dacă este așa chiar.

GHICITOARE

Frate din tată, fiu nevesti mele, du-te spune
 Tată-tău, că a venit fiu-său, bărbatul nevestii lui.

DESLEGARE

Un tânăr de vârstă crudă văzând că muma'i muri,
 Se răzni 'n alte orașe și se și căsători.,
 Apoi după scurtă vreme la oaste fiind luat
 Și trimis în bătălie ca fiește-ce soldat,
 Unde prin încungiuare fiind de vrăjmași rob
 I-a venit nevestii veste că bărbatu'i a perit.

Ea acuma ce să facă?... Cum trăise mai nimic,
 Era tânără în floare'i ca și o fată, să zic.
 Se 'ntâmplă atunci de vine un văduv strein la ea,
 Sosit din alte orașe și se mărită, îl ia.
 Făcând ș'un fecior cu dânsul și când crescú măricel.
 Scăpând atunci soldatul s'a 'ntors la dânsa și el.
 Dar până să intre 'n curte alții colac 'i-a luat
 Că nevasta'i de-atunci încă după alt s'a măritat.
 Incepu el să'i întrebe, ce fel de bărbat ținea,
 Cum 'i-e numele, porecla?... Și ei pe rând îi spunea.
 Pe când vorbeau ei acestea ieși'n poartă un flăcău,
 Și ei îi ziseră:—Iacă, ăsta este fiul său.
 Soldatul luându'i seama, după cele ce 'i-a spus,
 Capul tatălui său parcă îi vedea pe dânsul pus,
 N'a mai avut îndoială, că, tatăl său neștiind,
 Chiar pe noru-sa luase, în acel oraș fiind.
 Ș'atunci chemând pe flăcăul la mumă-sa 'l-a trimis
 Zicand:—,Frate din tată... și c. l.“ cum am zis...

După ce se cunoscură prin acest al său cuvânt
 Că o amestecătură de rudenie toți sunt
 În loc să se veselească că sănătoși s'au văzut,
 Peste toți amară jale tot d'o dată a căzut.
 Ce neîngăduind legea asemenea însoțiri
 A trebuit să se facă acum două despărțiri.
 A depărtat zic și socru și bărbat de casa ei,
 Și a căzut nenorocirea d'odată pe căteși trei.
 Pe urmă Dumnezeu știe ce se va fi mai urmat,
 Eu însă de o poveste cu aceasta am scăpat.

ARENDAȘUL

„Asta poveste prea mică, io am spus che mare vol
 Tot ca ala intii care am spus pentru tine' doi.

SLUGA

Dar asta care am spus'o nicăiri să n'o avem?

ARENDAȘUL

Lasa asta pe deasupra dăruiala s'o tinem.

SLUGA

Asta nu e dăruială, ci vine ca un plocon,
Bunicară când îți vine cineva cu vr'un clapon
Că dăruiala e'n urmă, nu întâi, la început..

ARENDAȘUL

Azunge atuta vorba, țe sa zici am prișeput.

SLUGA, ascultați dar:

Imi povestea unul cum că ar fi fost
In Constantinopol un om de neam prost,
De-ai de care crește ca un copaci gros,
Sucit în tulpină și strâmb, nodoros,
Netrecut prin școală ca și un lemn chiar
Tăiat cu toporul, nedus la tâmplar.
Ei pe lângă alte multe neciopliri
Avea și asuprăși mai multe pociri
Să lăsăm că'n spate eră cocoșat,
Că nu e al firii lucrul întâmplat,
Ci în celelalte : buze, nas, urechi,
Le avea 'n mărime ca două perechi.
Il vedeai în toate de fire greșit,

Ca când lași un lucru nedesăvârșit
 De știință iarăși, după cum am zis,
 Orcă pe răboaje el avea înscris.
 Dar însă cu banii carii se vestea
 Luă nevestică frumoasă ca stea.
 Și cu jaluzia'i dnt'r'al nunții ceas
 Și cu jaluzia'i dintr'al nunții ceas
 Că avea saraiuri ca cei mai bogați,
 Și nu lăsa 'n ele nici de cum bărbați.
 Atât peste fire eră temător
 În cât eră 'n vreme tot bănuitor,
 Și după ce oameni nu vrea 'n casa sa,
 Nici scotea 'n plimbare pe nevasta sa,
 Nu cumva să vază vre un frumușel
 Și să'i alunece ochii după el.

Biata lui nevestă petrecu tăcând,
 Ca 'ntr'o pușcărie închisă șezând,
 Până când salteaua în pat putrezi
 Și 'ndrăznind îi zise astfel înr'o zi :
 — Ce o fi, bărbate, pentru Dumnezeu !
 Mult o să mai ție așa traiul meu ?
 Trei ani sunt îmi pare de când ne-am lua !
 Și la noi în casă om n'a mai intrat.
 N'ai tu vre o rudă, or vr'un cunoscut ?
 Că doar în pădure nu te-ai fi născut...
 S..i aduci să vie de vorbă, să stăm,
 Cu ei să petrecem, să ne ospătăm,
 Cum vedeam părinți' adesea făcând,
 Cu rude, prieteni mâncând, petrecând.
 Iar tu la plimbare cândva nu mă duci,
 Nici la noi în casă pe alții n'aduci.

Zău ! iacă'ți spui dreptul că mi s'a urât
 Cu așa viață și trai amărât,
 Și d'o fi tot astfel să mă pedepsesc,
 Mai bine o moarte de cât să trăiesc !
 Auzind bărbatul zicându'i astfel,
 Că și plânge viața și traiul cu el,
 Se gândi în sine și se socoti,
 Despre care 'ndată un plan pregăti,
 Și așa în piață mergând înadins
 Fără prelungire doi amici 'și-a prins,
 Intocmai ca dânsul strâmbi și cocoșei,
 Precum și la chipuri ca el frumusei.
 Și fiind aceștia oameni scăpătați,
 Mergând pentru haine în grab' târgui.
 Anterii, giubele l'amândoi croi,
 Înăă dir materii tot de acel fel,
 Și i îmbracă 'ntocmai asemeni cu el:
 Nu vrea el să aibă ei schimbat ceva,
 Ca să nu s'arate mai țanțoși cumva,
 Ci la fel cu dânsul fiind îmbrăcați
 Semăna la toate ca trei gemeni frați.
 Și după ce astfel frumos îi găti
 P'amândoi acasă la masă'i pofti
 Și'ntr'un loc lăsându'i acasă s'a dus
 Și nevastăi sale de dânsii a spus,
 Zicându'i ei : -- Dragă azi să te gătești,
 Că la masă oaspeți ai să priimești.
 Auzind nevasta acest al său glas
 De mare mirare coprins'a rămas,
 Și luă toporul să cresteze'n prag,
 Că'i aduce oaspeți soțul ei cel drag.
 Deci cu bucurie orânduind ea

Cele pentru masă câte trebuia,
 Iată căteluşul în curte latră,
 Şi el cu doi oaspeţi în curte intră
 De ceia ce vede mirarea o ia
 Şi ca o nălucă o închipuie.
 Ii părea că ochii ei poate o'nşel
 Pe trei inşi să vază la toate 'ntr'un fel
 Dar dacă intrară în casă'i văzu
 Şi a fi aevea atuncea crezû.
 Acest plan prost însă şi prea nătărău,
 O scârbi asupra'i pe ea şi mai rău,
 O făcû să'i pară că în răs o ia.
 Şi cum că îşi bate astfel joc de ea.
 Atât o mahnise ăst lucru nerod,
 Cât i se pusese în gât ca un nod,
 Şi de şi în viaţă'i ea până acum
 În gând n'avusese pas rău nici de cum,
 Ci'şi iubea consortul pe cât se putea,
 Il cinstea ca inger şi îl socotea,
 Spusele'i cusururi ea nu le vedea
 Punea în zicală teimei, şi credea
 Adică : — Bărbatul nu stă în frumos,
 C'ar fi de cât dracul ceva mai chipos.
 Dar văzând această urmare d'acum
 Hotări să plece şi ea pe alt drum
 Aşa împreună atunci ospătând,
 Cum şi după masă de vorbă şezând,
 Când avû bărbatu'i treabă a ieşi
 Ceva pe afară de a săvârşi,
 Ea trimise 'ndată, slujnica zicând :
 — Du-te l'acel oaspet, spune mai curând
 Că, când se va duce stăpănu'ţi cu ei,

După prânz în piață la cafea toți trei,
 El să se întoarcă să vie aici
 Că voesc a'i spune o taină, să zici.
 După ce se duse slujnica la el
 Și cum o 'nvățase șopti 'n cetinel,
 Când s'a'ntors îi zise : — Te duseși să'i spui ?
 — 'I-am spus, îi răspunse. O'ntrebă : — Dar cui ?
 — La acel din dreapta, la care 'mi-ai zis.
 — Dar, proasto, la dânsul eu nu te-am trimis
 Du-te spune ălui dîncolo de el.
 Și mergând îi zise și lui tot la fel,
 Sosind și bărbatul p'amândoi îi ia
 Și cu dâșii merge drept la cafenea.
 Acolo 'mpreună șezând, povestind,
 Și 'mbulzeală multă de oameni fiind,
 Se strecură unul ș'afară ieși.
 Ca când vre o treabă vrea a săvârși,
 Și plecând se duse unde 'l-a poftit,
 La femeia cărui bine 'i-a voit,
 Carele în casă în grab' cum veni
 Cu celalt în urmă'i se și pomeni.
 Acum ce să facă a nu se vedea
 Ș'aceasta 'ntre dâșii de gol să se dea,
 Cel dintâi se bagă aci într'un dulap,
 (Negândind că'și face peire de cap),
 Al doilea iarăși cum intră și el
 Fără să mai șază pe scaun de fel,
 Iacă și bărbatu'i veni 'n acel ceas
 Văzându-se singur în cazin rămas.
 Nevasta văzându'l în grab alergă
 Și p'acesta iarăși în ladă băgă.
 Bărbatul ei însă în casă intrând

Și d'alde acestea fără să'i dea 'n gând,
 Șade și își umple un ciubuc să bea,
 Poruncind să'i facă încă ș'o cafea.
 Apoi cu încetul trăgând și sorbind
 Cu necaz în sine zicea el gândind :
 — Vezi ce imi făcură acei doi mișei !
 Mă pui să'mi vărs punga, să'i îmbrac pe ei,
 Le gătesc bucate ca să'i ospățez
 Și cu băutură îi îndestulez,
 Iar ei mă lăsară prin taină fugind,
 Nedându-mi de știre și nemulțumind !
 Iar eu găsindu'i știu ce să le fac,
 O s'apuc îndată și o să'i desbrac
 Și acele haine le-oi purtă tot eu,
 Că după croială vin pe trupul meu.
 Gândind el acestea se sculă, plecă
 Și drumul spre piață iarăși apucă,
 Ca să vază oare nu'i va întâlni
 Și despre purtare a le mulțumi ?...
 Dar neântâlnindu'i, intră 'n cafenea,
 Să'și uite necazul care'l cătrănea.

Nevasta'i văzându'l de acasă dus
 Aleargă îndată la-ăl în dulap pus,
 Deschizând îl vede mort înăbușit.
 Cu spaimă la ladă în grab' a pășit,
 Ridicând capacul, se uită la el,
 Vede că murise năbușit și'acel.
 Stând în loc uimită se tot chibzuia
 Cu doi morți în casă ce să facă ea ?
 În cea după urmă îi veni în gând
 Și-a trimis pe roabă ca cât mai curând

S'alerge s'aducă un hamal cu sac,
 Și fără zăbavă veni c'un sărac,
 Il chemă în casă, îi spuse zicând :
 — Azi cu întâmplare în casă șezând,
 Viind fără veste ăst nerușinat
 Năvăli asupra'mi beat înverșunat,
 Și vrând să mă apăr, cum 'l-am îmbrâncit,
 S'a izbit cu capul și 'ndat'a murit.
 De-aceia cu sacul te-am chemat să vii,
 Să'l arunci în mare, dar tainic să fii,
 Că îmi este teamă și rușine chiar
 Asta să se afile de vre un flecar,
 Să mă aibă 'n gură ș'a mă clevefi
 S'afle stăpânirea ș'a mă necinsti.
 Du-te, du'l în grabă și vin să'ți plătesc.
 Uite îl am gata : un împărătesc.

Il luă hamalul, în sac îl băgă
 Și drept către mare cu el alergă,
 Il aruncă 'ndată și s'a întors la ea
 Pentru osteneală banii vrând să'și ia.
 Dar el pân' să vie, ea pe cellalt mort.
 Cum eră întocmai la chip și la port,
 În mijlocul cassii târâș 'l-a adus,
 Și suind hamalul treptele în sus.
 Ii ieși 'nainte și 'ncepu la el :
 — Așă 'mi făcuși treaba?... Zise el : — Ce fel ?
 — Apoi uite mortul, îi răspunse ea.
 Bietul om, săracul, ca unul ce-a fost
 Ușurel la minte și cu totul prost,
 De ceia ce vede stă și flueră,
 Crezând că chiar mortul ce 'l-a dus eră.

Și se mira 'n sine că, cum și ce fel
 S'a 'ntors mortu 'n casă 'nainte de el !
 Așa silit fuse bietul om sărac
 Și-apucând îndată îl băgă în sac
 Il luă 'n spinare, în fugă plecă,
 Il duse la mare și îl aruncă,
 Și 'napoi dând fuga plata ca să și ia,
 Mult îi eră teamă că iar va 'nvia,
 Și cu grije mare pe când se ducea
 A se uita 'n urma'i se tot întorcea,
 Când tocmai la poartă hamalul veni,
 Și din prag în curte p'ioru'si porni
 Uitându-se 'n urmă'i văzu că venea
 Bărbatul femeii de la cafenea.
 Socotind că este iarăși acel mort,
 Având trupul, chipul și totul său port,
 Incepù să'i iacă cu o mână semn
 Și 'n cealaltă mână pregătind un lemn,
 Ii zicea : — Măi frate ! stăi nu fi mișel.
 Până să'mi iau plata 'ngăduie nișel,
 S'ei veni atunci după ce mă duc,
 Că încă o dată nu o să te duc.
 Ii zicea el multe, dar lui nu'i păsă,
 Ci intră în curte ca la casa sa,
 Neștiind că 'n casă s'a făcut omor.
 Gândea că hamalul e un cerșetor.
 Dar hamalul care eră necăjit,
 Ca turbat asupră'i pe loc a sărit
 Și 'ncepu să'i care cu lemnul din mâini,
 Dând chiar ca liengherii când omoară câini.
 Auzind nevasta 'ncepu a țipă,
 Dar surda ! de moarte nu'i putù scăpă,

Că hamalul gura'i nici n'o ascultă,
 Ci da tot într'una și nu se uită.
 După ce'l ucise și'l lăsă întins,
 Zise către dânsa de necaz coprins :
 — Acum trebuiește să'mi dai îndoit,
 Că, uită-te numai cum am ostenit.
 El n'a fost mort bine, ci am tăbărât
 Eu, uite, acuma, de 'l-am omorât.

Sărmana nevestă de alt necaz dând.
 Care nici odată nu 'i-a dat prin gând,
 Se 'ntoarse în casă și oftând plângea,
 Stă 'n nedomirire, mâinile 'și frângea,
 Cum și ce să facă, în casă să'l ia
 Și ca lumea toată să'l îngroape ea ?
 Dar sute de gânduri voia'i apăsă
 Că, cum să dea veste pentru moartea sa?
 Ce să zică lumii când o va întrebă,
 Neputând în altfel vorba a'și schimbă ;
 Nu putea să zică „dambă 'i-a căzut“,
 Vedeă că nu este cuvânt de crezut,
 Că'n fruntea și 'n capu'i stă tot lovituri.
 Se vedeă și 'n față'i de lemn deteturi.
 Și putea 'n nevoie lesne a cădeă,
 Că eră pe față toată să se deă.
 Neputând să facă de frică altfel
 Gândi să'l arunce 'n mare și pe el.
 Așă se preface că altul n'a fost
 Și poruncind zise hamalului prost :
 — Du-te dar ș'acuma cu el unde știi
 Iacă, n'ați și plata, ca să nu mai viii.

Stan, aici povestea o mai precurmă
 Și despre lungirea 'i cuvântu'și urmă:
 — Pân'aci povestea a fost ce a fost
 Nefiind atâta, am spus'o și prost,
 Dar d'acu 'nainte să o ascuitați,
 Să stați și să rîdeți și să vă mirați,
 Să vedeți cu mortul ce s'a întâmplat
 Ce a pățit încă și ce s'a urmat !
 Cu atâta nerăbdare stînd așteaptă toți pe Stan
 Incât pân' să reinceapă, zăbava le părea an,
 Vrînd s'auză sfârșitul basmului pân'aci spus
 Ce s'a întâmplat să vază mortului de hamal dus.
 După ce puțintel însă stătî ei și se gândî,
 Tuși, își dresе iar glasul și povestea își înădî
 Zicînd : — Luînd dară hamalul pe mortul acei femei
 Care gîndea el că este numai unul, iar nu trei.
 Mergea pe drum ducînd sacul și 'ntru sine se gîndea :
 „Acum cum e seară bine și nu se poate vedea,
 Poci la ușa unei cărciumi să stau afară din prag
 Și să cer de osteneală un pahar de vin să trag
 De n'aș fi cu beleaua 'n spate puteam la mult să mă'ncure,
 Că pân' m'oi duce și 'ntoarce toți cărciumarii se culc“.
 Deci el pînă să ajungă la cărciuma care bea,
 Unde îi plăcea lui vinul și pentru el tot robea,
 Prăvălia se 'nchisese, lumînarea s'a fost stins,
 Și el dacă bătu 'n ușe și cu o mînă a 'npins,
 A început să și strige : — Deschide, măi cărciumar,
 Și dă'mi aicea la ușe măcar numai pahar ;
 Dă'mi curînd că mor de sete, deschide zic, nu mai stă,
 Că dai de belea cu mine, mor aici la ușa ta !
 Cărciumarul însă care păzeă al instrucției glas,
 Ca nici ușa să deschiză târziu pe la acest ceas,

549.532

Pe când strîga, auzîndu'l, în odaia sa se dea,
 Se făcea surd în tăcere, vr'un răspuns fără să'i dea.
 Dar hamalul, stînd la uşe, fără a se stîmpără
 Cu câte 'i venea la gură îl ocăra şi 'njură,
 În cele mai de pre urmă cârciumarul necăjit
 Pierde răbdarea, deschide, iese la uşe 'ndârjit.
 Şi cu un ciomag porneşte în spinare a'i căra,
 Fără să ştie că bate p'âl din sac care era.
 Şi'nchizând îndată uşa în odaia lui s'a tras,
 Iar hamalul cade'n pragu'i scoţând un amortit glas :
 — Aoleo ! mor măiculiţă ! Cârciumarul m'a ucis !
 Şi după aceste vorbe alt nimica n'a mai zis.
 De cât scoţând din sac mortul ac' 'n prag i 'l-ă lungit
 Şi 'ngrab la picior luând'o, la casa lui a fugit.
 Cârciumarul după aceasta culcându-se, adormi,
 Se gîndea cuprins de frică ceva a nu pătîmi,
 Zicînd : — Săracul de mine ! făcui destul de urât,
 Cum am dat prin întunerice poate că 'l-am omorât !
 Şi mâine iacă beleaua, în vre-o nevoie încap
 De nu o să poci viaţa cu toată starea să'mi scap !
 Parcă îl aduse naiba, măcar cine ar fi fost,
 Nu se cădea într'atîta c'un beţiv să mă port prost.
 În cugetele acestea aflîndu-se turburt,
 Se'ntorcea şi'i zicea iarăşi un alt gînd astîmpărat :
 „Omule dormi, odihneşte, nu fii nebun într'atît,
 El fugi speriat de tine, iar nu că 'l-ai omorit;
 Se poate omul să moară aşă 'ntr'o clipă de ceas,
 Din trei lovituri să cază şi să nu mai scoată glas ? !”
 Pe când el gîndea aceasta, fiind foarte ostenit,
 Il fură somnul îndată şi ru s'a mai pomenit,
 Şi tocmai cam despre ziuă deşteptându-se, tuşi
 Şi viîndu'i ca să'şi facă obiceiul său, ieşi.

Deschizând la pod să meagă cu ochi cârpiți, somnoros,
 De mort se 'mpiedică 'n uşe prin întunericul gros
 Şi în pod peste cap cade de-a berbeleacu mergând.
 Işi beleşte fruntea, nasul, tocma'n mijloc ajungând.
 Spăimântat de jos se scoală văitându-se de dureri,
 Şi aminte îşi aduce de toate a celei seri ;
 Se uită, vede pe pragu'i un om mort ţeapăn lungit
 Şi crede cum că el însuşi 'l-a omorât negreşit !
 Tremură cuprins de frică, curaj să'şi dea se silea
 Şi se gândeşte acuma cum să scape de belea.
 Aşa în vecinătate'i fiind şi un măcelar,
 Pe care avca el pizmă că venea'n cârciumă'i rar,
 Apucă, târăşte mortul cu greutate, cu chin,
 Il duce tocmai la uşa aceluia biet creştin,
 Il ridică în picioare, cum eră înţepenit
 Şi rezimându'l de uşe'i cât mai curând a fugit.
 Măcelarul iar de noapte s'a sculat, s'a îmbrăcat,
 'Şi-a luat toporu'n mână şi la scaun a plecat.
 Dar cum deschise să iasă, mortul se porni niţel,
 Ca când vrea să intre în casă'i, împingându'l şi pe el.
 Măcelaru mai în grabă socotind că e vr'un hoţ
 Care nu întrebuinţează de cât astfel de negoţ,
 Vrând de el să se ferească, toporul îşi întremă,
 Incepu prin întunerec a da ş'a ştrigă : — Mă ! mă !
 Dar mortul, ce să'l auză?... Căzu jos şi se lungi,
 Iara el că'l omorî însuşi a crede se amăgi,
 Spăimântat şi el de frică să nu cază în nevoi,
 Vede că trece îndată p'aici un car cu doi boi.
 Carele de greutate şi de neuns scârţâia
 Şi omul de mâna boii şedeă 'n car şi moţâia,
 Carele se întâmplase să fie un biet pescar,
 Ce ieşea din târg afară de noapte cu peşte 'n car.

Măcelarul cel puternic și în mâni țeapăn, vârtos,
 Ia pe mort și îl aruncă în spate'i cu fața'n jos.
 Pescarul mergând cu dânsul, de ziuă s'a luminat,
 Tocmai din oraș afară când eră lângă un sat.
 Aci coborând din caru'i dete un hăis! cea! la boi,
 Și ocoli 'mprejur carul, să se uite înapoi,
 Cum văzù pe mort, îndată gândì că e un hoț chiar
 Care pe drum se urcase să'i fure pește din car
 Și'ncepu la el să strige: — Fugi mă! n'auzi! dă-te jos!
 Și văzând că nu ascultă, îl lovi cu un lemn gros.
 Apoi uitându-se 'n fața mortului posomorât,
 Crezu fără îndoială că chiar el 'l-a omorât,
 Și se mira ce să facă?... unde să'l ducă acum?
 Tremura, îi eră frică să'l arunce aci 'n drum.
 Ca nu în urmă'i să treacă cumva vre un călător
 Și văzând, să'l bănuiască pe el de omorător,
 Ci mai merse înainte pân'la niște arături
 Unde pe un lup plugarii îl goneau cu strigături,
 Și își lăsase merindea lângă un drum sub un pom
 Fără să stea lângă dânsa s'o păzească vreun om.
 El oprind, ia mortu 'ndată, îl pune lângă pom jos
 Il ridică și'l proptește, făcând să șadă frumos.
 Pune merindea 'nainte'i și'o lingură 'n mâna sa,
 Potrivind ca când mănâncă, fără ceva a'i păsă,
 Și cât mai în grabă pleacă ca să fugă d'acolea,
 Până nu sosesc plugarii, — să se scape de belea.
 După ce plecă pescarul, vin și plugarii la pom,
 Cari încă de departe aruncând ochii la om,
 Văd merindea înainte'i și el parcă stă mîncând,
 De ei fără să'i mai pese, nici ochii la ei întorcând.
 Ei, de om rău socotindu'l, cu temere toți au stat
 Și 'ncepură să'l gonească, strigându'i din depărtat.

Apoi văzând că tot șade nesfiindu-se de ei
 Luă și azvârî unul asupra'i c'un rețevei,
 Și tocmai în cap lovindu'l la pământ 'l-a doborât.
 Care văzând toți crezură că chiar el l'a omorât.
 Acuma de altă frică și de spaimă s'au coprins
 Mirându-se ce să facă cu mortul ce stă întins ?
 Stând așa 'n nedumerire iacă văd trecând un om
 Călare, ș'un mânz în urmă'i și'n mână cu un chilom.
 Ei se scoal' cât mai în grabă, acel cîrlănaș opresc
 Și de curmeziș pe mortul în spatele'i îndoesc.
 Apoi dându'i drumu 'ndată, și ei pe fugă se duc.
 Se depărtează prin țarini și de muncă se apuc'
 Mânzul, abia ducând mortul, și depărtat rămâind
 Dete o rinchezătură după muma sa strigând.
 Atunci se 'ntoarce și omul înapoi a se uita
 Și văzând mortul pe mânzu'i, de om viu îl socotea,
 Incepî la el să strige : — Dă-te jos, mă, nebun ești !
 Ce 'mi-ai încălecat mânzu să'l strici, și să mi'l spetești ?
 Și văzând că de strigarea'i nu se spăimântă de loc,
 Iși pregătește kilomul, se 'ntoarce necăjit foc,
 Ii dete în cap vreo două, mortul după mânz căzu.
 Și 'ntins la pământ văzându'l, că'l omori el crezu.
 Ce să facă !... Stă se miră, speriat c'a făcut omor,
 Tot se uită să nu treacă să'l vază vre-un călător,
 Că așa e orșicare când face vreun păcat :
 De frică cumpătu 'și pierde, știindu-se vinovat.
 Mai vartos acela care fără a'i veni prin gând
 I se întâmplă de face din greșală rău nevrând,
 Cugetele lui îndată pravila din față'i pun
 Și pârători pentru vina'i parcă aleargă și'l spun.
 Care de spaimă, de frică, stând ca de trăznet lovit.
 Se miră cum să ascunză răul ce 'l-a săvârșit?

Asemenea și acesta, văzând c'a făcut omor,
 I se păru de odată că 'n capu'i a căzut nor,
 'I-a coprins ochii, vederea, fața 'i-a posomorât
 Și nu cunosc pe mortul că e de mult omorât.
 Și descălecând îndată cu funie il legă
 Și pe calul său târându'l într'o luntre il băgă,
 Care se afla 'n marginea a unuia eleșteu.
 Il p^ușcă în ea să șază ca când ar fi fost un viu,
 Aci fiind ș'o lopată în mâini s'o ție l'a pus
 Și ca când sta să o mâie lăsându'l, îngrab s'a dus.
 Peste puțin iacă vine cu pușca un vânător
 Pe eleșteu să găsească vre-un vânat zburător;
 Vede pe omul în luntre stând ca viu în zisul fel
 Și în rogoz niște rațe sălbatice în drept el,
 Strigă la el vânătorul:—Fugi, omule, de-acolea,
 Fugi că o să slobod pușca și-o să mă dai de belea!
 Rațele auzind glasu'i ș sburând toate din loc,
 El luând o zburătură, azvârle necăjit foc,
 Și cum îl lovește 'ndată îl culcă numai de cât
 Care văzându'l și crede cum că el 'l-a omorât.
 Se sperie, 'ncremenește, stă, se uită împrejur,
 Intocmai cum se ferește când face rău vr'un fur.
 Neavând alt ce să facă, după ce se socoti,
 A înbrâncit c'un lemn luntrea la mai adânc a pluti.
 Și fugi cât mai îngrabă, lăsându-se de vânat,
 Cu totul muștrat de cuget c'a făcut mare păcat.
 După dânsul vin pescarii, căutând luntrea săși ia,
 O văd dusă tocma 'n mijloc și un om dormind în ea.
 Incep toți din guri să'i strige?... A! mă! n'auzi! cine ești?...
 Ce mi te-ai culcat în luntre, alt loc să dormi nu găsești?
 Strig', mai strig' încă o dată și văzând că nu'l deștept,
 — Da e beat, mă, or surd, zise din ei cel mai înțelept,

Și-o să strigați până mâine fără să'l mai deșteptați,
 Ci luați lemne or pietre și într'unsul aruncați.
 Tocmai după cum el zise, îndată cu toți făcând,
 Cu cărămizi și cu pietre pe cel din luntre 'nproșcând,
 — Stați mă! zice din ei unul, nu e surd și este beat,
 Imi pare că'l omorâram și tot nu 'l-am deșteptat;
 Ci să fugim mai în grabă și în luntre să'l lăsăm,
 Cineva să nu ne vază, că toți de nevoie dăm.
 Fugind ei și lăsând luntre în voia ei a 'nota,
 Fugind ei și lăsând luntrea în voia ei a 'nota,
 Și intrând în scocul morii, apa cum îl repezi
 Se nșepeni pe sub roată și troznind se auzi:
 Iese morarul îndată, se uită, stă fluerând,
 Apoi abia scoțând luntrea și om într'însa văzând.
 Crezu că el mânând luntrea, apa furându'l 'l-a tras
 Și 'l omori roata morii belindu'i obraz și nas.
 Il coprinse/groază, frică, vre-un rău a nu păți,
 De vreo pâră nedreaptă a se învinovați.
 Și precum se înoptase și începuse a ploua,
 Cât mai curând din acel loc îngriji de a'l lua,
 Care și 'n sat la cotețul unui sătean alergă
 Și ca când ar fura păsări, pe mort cu capul băgă.
 Săteanul cam către ziuă în bătătură ieșind
 Și ghemuit la cotețu'i pe oare cine zărind,
 Incepu la el cu gura și cu un lemn se 'ndrumă,
 Mergând spre el și strigându'i:—Ce faci tu, acolo, mă?
 Și văzându'l că tot șade, și 'ntuneric cum era,
 Cu necaz mare, orbește, se pornește a-l căra.
 Găini, cocoși se speriară, se 'mprăștiară 'n coteț.
 Și văzând el că nu fuge, ci încă stă tot semeț,
 Il apucă de picioare, îl trage numai decât,
 Și văzându'l că nu mișcă, crezu că 'l-a omorât;

Cu frică stând și privindul începu a se gândi
 Ce să facă să'l ascunză spre a nu se dovedi?...
 Se temea să nu se spuie de cineva la zapciu
 Și 'ngrabă într'un sac băgându'l, îl aruncă 'n eleșteu.
 Dimineața vin pescarii, cari seara 'l-a lăsat,
 Cart' luntrea, o văd goală ș'au gândit c'a înviat.
 Că, precum am zis, morarul, de frică tot tăinuind,
 Duse luntrea iar la locu'i, și s'a dus îngrab fugind.
 Pescarii dar dând cu plasa și să scoată tot trăgând
 Văzând că este grea foarte s'au bucurat toți râzând,
 Socotind c'au prins în plasă tot cât eră 'n acel lac;
 Dar când traseră afară văzu 'n loc de pește-un sac.
 Sacul stând legat la gură într'un deosebit fel,
 Ei gândind că e avere sau niscaiva bani în el
 — Stați, ziseră fiecare, nu cumva să'l dezlegăm,
 Ci la zapciu noi să mergem mai întâi știre să dăm.
 Să fie și el de față, să nu ne 'nvinovățim,
 Că numai între noi, poate, cumva nu ne împăcăm
 Că am găsit lucru mare și vreun rău să pățim,
 Ș'o să ne părăscă alții, auzind că ne certăm.
 Ei bine, așa să facă, s'a 'nvoit știre să dea,
 Dar cine acum să meargă?—că 'ntre ei nu se 'ncredea.
 Se temea fiește care că 'n lipsa'i vor dezlega
 Și luând ceva dintr'însul iar la loc îl vor lega.
 Ci cu toți împreună cerea a se repezi.
 — Prea bine, dar, zise unul, sacul cine 'l va păzi?
 — Să'l ascundem, zise altul, uite acolo, vedeți?
 Și ducându'l îl băgară în bălării prin scafei.
 Deci plecând toți să se ducă împreună la zapciu,
 Cărciuma 'n drum fiind pusă, se 'ncurcară de rachiu.
 Și bând toți de bucurie că au găsit chilipir
 Pân' la vremea împărțirii scoteau mereu din chimir.

Zapiul fiind departe, cu șederea în alt sat,
 N'au mai putut să se ducă, după ce s'au îmbătat.
 A doua zi dimineată aminte cum 'și-au adus,
 S'au dus și cu amăruntul de sacul găsit au spus,
 Zapiul, de bucurie că o să'i iasă colac,
 Luând slujitori se duse să vază ce e în sac.
 Când acolo, ce să vază?... Un mort ghemuit băgat
 Cu semne de lovitură și 'n felul său îmbrăcat!
 Pescarii încremeniră, gurile li s'a 'nceleștat,
 Cunoscând p'acela care în luntre 'l-au fost lăsat.
 Dar zapiul știind seama uciderii-a dovedi
 Nu'i trebui vreme lungă l'aceasta a se gândi,
 Ci strigând dete îndată poruncă la slujitori
 Ca mai întâi pe pescarii să'i bage la închisori,
 Apoi ducând și pe mortul într'al satului buric,
 Puindu-se hotărârea ca să spuie negreșit
 Omorul acesta cine dintr'înșii 'l-a săvârșit?
 — Că n'a avut alt de unde să'l arunce 'n eleșter,
 Omorătorii 's de față, eu mă uit la ei și 'i știu.
 Dar de cât s'o iau cu răul și să 'ncep a chinui,
 Mai bine să'mi spuie singuri decât a se tăinui.
 Vă dau soroc până mâine, să mă 'nțelegeți cu drag,
 C'apoi de nu, fără milă tot satul în ocnă 'l bag.
 Pe mortul, cum povestirăm îl cunoșteau cei din sat
 Că mai toți îl omorâse, și toți 'l-au fost lepădat.
 Intre ei era pescarul care 'l-au pus pe cârlănaș,
 Vânătorul și el iarăși, și cel cu chilomul sta,
 De cât numai unul p'altul cam încurcat se știa
 Și fiecare asupra'și putea omorul să'l ia.
 Pentru care 'ntr'aceia noapte toți în parte'și chibzuind,
 Și de grija judecății nici de cum neodihnind,
 Au găsit de cuviință și 'n sineși au hotărât

Ca să spuie fiecare în ce chip, 'l-a omorât.
 Așa încă de cu seară la zapciu unul mergând
 Că 'l-a omorât îi spuse, dar cu 'ntâmplare, nevrând.
 Abia isprăvi acesta, veni altul; și el iar
 Spuse cum că din greșeală 'l-a omorât însuși chiar,
 După dânsul ș'altul, ș'altul câte unul s'a închis
 Și 'n taină către zapciul a spus că el 'l-a ucis.
 Apoi veni și morarul, și 'ncepu a se jeli:
 — Boierule și cucoane, te rog a te milui,
 Că mortul! acesta roata morii 'mi-a stricat,
 Și astăzi e două zile de când stă din măcinat.
 El, neghiobul, cum se vede în luntre n'a mai fost pus
 Și neștiind să o mâie peste cap în scoc s'a dus,
 Luntrea intrând pe sub roată 'mi-o rupse, 'mi-o prăpădi,
 Și eu am tăcut de frică spre a nu se dovedi,
 Ca nu cumva de vr'o pără să mă învinovățesc,
 Toată nopticica singur m'a făcut să mă căznesc,
 Pân'l-am scos pe el și luntrea, a fost vai de capul meu!
 Mă dor șalele ș'acuma ardicând atâta greu;
 Luntrea o dusei la locu'i, dar mortul ce 'l-am lăsat,
 Până să viu înviase, și'l văzui mergând spre sat.
 Zapciu privind la dânsul și spusele'i ascultând
 I se părea toate vise, nimica ne'nțelegând
 Căci pân'aci îi spusese ceilalți săteni hotărât
 Că într'o zi fiecare osebit 'l-a omorât.
 Neputându-se pricepe sta în loc nedomirit
 Și mai îi venea să crează că toți au înebunit,
 Aci unii omorându'l, aci alți făcându'l viu,
 Apoi iar altul 'l omoară și'l aruncă 'n eleșteu,
 Nu putea să hotărască nimic despre acest mort,
 Ci trimise mai în grabă către ispravnic raport.
 Care fără de zăbavă s'a repezit a'l vedea,

Ca să știe despre ce fel de raport și el să dea;
 Și puind la cercetare de al doilea pe toți,
 Ascultându'i zicea 'n sineși:—Alege acum de poți!
 In sfârșit ei și pe mortul 'l-au găsit de vinovae
 Că dup' atâtea omoruri, de rău tot nu s'a lăsat.
 Și pe săteni așa iarăși, că de ce nu 'l-au prins viu
 Să'l lege, să'l puie 'n lanțuri și să'l ducă la zapciu?
 Pe săteni dar pentru vină la 'nchisori 'i-a judecat.
 Iar pe mortul de o cracă, ca pe-un hoț 'l-a spânzurat.

Isprăvindu-și Stan poveștea, au zis din ascultători:
 — Sărmanul! Il omorără mai de unsprezece ori!
 Iar moș Neagu îi răspunse:—Ăst mort cu săteni tăi,
 Este ca ăl de mâncase o grămadă de bătăi,
 Pentru care, mai 'nainte de-a 'ncepe să povestesc
 Cer ca să'mi dați iertăciune undeva dacă greșesc.
 După ce zise acestea, moș Neagu se pregăti.
 Tuși, își drese gâtleejul și 'ncepu a povesti.

POVEȘTEA LUI MOȘ NEAGU

Un nerod se deprinsese încă de când era mic
 Pe unde umbla să zică tot: „nimic, nimic, nimic“.
 Așa el, din întâmplare, pe lângă un râu trecând
 Și pe câțiva vânând pește cu undițile văzând
 Se opri ca să privească la cele ce ei făcea
 Și gura'i fiind deprinsă, tot: „nimic, nimic“ zicea.
 Ei în astfel auzindu'l pe dânsul se necăjese
 Și cu 'njurături îndată câteva palme'i cărpese.
 Zicând:—De ce le urează ca să nu prinză nimic?
 Iar el se văită 'ntrebându'i:—Apoi cum vreți dar să zic?
 — Nerodule, zise unul, să știi, nu fii nătărău.

Că nimica totdeauna este o vorbă de rău,
 Ci de vrei d'acu 'nainte palme și pumni să nu iei
 Să zici: —Dă, ajută Doamne, să văz câte doi și trei.
 — Bogdaproste, el răspunse, lăsați că am învățat.
 Și mergând ceva 'nainte întâlni pe drum în sat
 Un mort ducându'l la groapă; el zise privind la ei:
 — Mai dă și ajută Doamne, să văz câte doi și trei!
 Sare și 'l ia de păr unul, zicându'i—Așa cobești?
 Iar el țipă întrebându'l:—Ce fel dar să zic volesti?
 — Să zici Dumnezeu să'l ierte, îi răspunse el răstit,
 Fie'i țărâna ușoară și sufletul mântuit.
 — Bogdaproste el îi zice, lasă că m'am învățat.
 Apoi mergând mai 'nainte, la învecinatul sat,
 Vede într'o bățatură un porc injunghiat pârind,
 Iar el ca și pân'acuma oprindu-se și privind,
 Zice:—Dumnezeu să'l ierte (cum era povățuit),
 Fie'i țărâna ușoară și sufletul mântuit.
 Indată și d'aci unul îl încăeră de păr,
 Îl țesală bine, 'l zmulge și îl lasă bătut măr,
 Iar el striga din bătaie:—Iartă-mă, flăcău voinic,
 Și fă bine de mă 'nvață cum trebuiește să zic?
 — Să zici, acela răspunse:—să'l ospătezi sănătos
 Cu părinți, cu frați, cu rude, cu copiii mai vârtos.
 — Prea bine, nerodul zise, așa voi zice d'acum.
 D'aci plecând înainte și ducându-se pe drum
 Văzu pe unul pe vine lângă un gard aci pus
 Și trecând îi zise 'ndată cuvintele de mai sus.
 Acela în grab' se scoală, mi'l trânteste de păr iar,
 Nerodul strigă 'ntrebându'l:—Ce să zic, cum să zic dar?
 Iar acela îi răspunse:—Ce să zici? iacă nimic!
 Apoi, nerodul îi zise: Așa știam eu să zic.
 Și mai încolo la vale la unii dacă am zis,

Se necăjiră pe mîine și tot așa m'au ucis.
Acela luându'i seama și văzându'l că a fost
Din creștet pînă'n călcăie un neghiob de tot și prost,
Ii zise:—Cum te văz bine, tu ce e rău nu cunoști!
Ci zi d'aci înainte:—Dă Doamne minte la proști!
Aastă vorbă totdeauna prin gura ta să o ai,
La culcare, la sculare, pe drum și pe unde stai,
Scăpând de aci nerodul se duse la un alt sat,
Unde într'un loc mulțime săteni s'au fost adunat
Și o femeie bătrână stînd cu borcanul turna
La fiecare d'arîndul și ei ura și 'nchîna.
Privind el aci la dînșii, baba se apropia
Și întinzându'i paharul ca să bea îl îmbie;
El îns' a avut aminte puțin a se socoti
Și îi zise:—Aș bea, mamă, da n'am cu ce îl plăti.
Baba îi zise:—Bea maică, că nu este cum gîndești,
Ăsta un adălmaș este și n'ai nimic să plătești,
C'aseară băieții noștri, cu mare cu mic s'au pus
Și scoaseră din puț luna, care o vezi acuma sus,
Și de bucurie mare acum cu toți se cinstesc,
Că au putut face 'n lume acest lucru voinicesc.
El atunci închinînd, zice:—Dă Doamne minte la proști.
— Ce proști mă? îi zise unul, de astfel tu ne cunoști?
Tot satul ne dă bravură că am fost oameni voinici
Și tu, un nevoiaș tocmai, astă vorbă să ne zici!
După ce îi zice astfel, și: „dați mă!“ când a strigat,
Bărbați, copii și neveste să dea 'n el au alergat;
De n'ar fi fost biata babă să'l scape în acel ceas,
Cine știe ce pedeapsă de la dînșii ar fi tras!
Dar baba d'aci trăgându'l îi zise, stînd osebit:
— Rău ai greșit, măiculiță, cu vorba ce ai vorbit,
Ci de acum înainte de nu vrei să ai dușmani,

Să zici:—Să fie de bine, la anul și la mulți ani.
 — Prea bine, mamă, el zise, așa o să zic d'acum
 și plecând, scăpat de babă, o luă la pas la drum.
 Mergând ceva, se oprește la o nuntă de țigani
 și privind la dâșii zice:—La anul și la mulți ani!
 În nuntaș cum îl aude, întărată pe mai mulți
 și ca cioarele săriră care goi, care desculți,
 l zmulseră, îl trântiră, cum nu putea fi mai rău,
 că de ce să'i ia 'n răs tocmai ca dânsul un nătărău?
 Dar vătaful dintre dâșii ce se cunoaște din port
 veni cu gârbaciu 'ndată și'i goni pe toți la cort.
 Apoi nerodului zise:—Dară și tu ai urât,
 că n'o să se ție omul în toți anii de 'nsurat;
 și de acum 'nainte să ții minte 'nvățul meu
 și să zici:—Cu norocire, prunci să vă dea Dumnezeu!
 — Bine nene, el răspunse, d'apoi nu voi greși iar?
 — Nu, nu, vătaful îi zise, cum își zisei să zici chiar.
 D'acolo-plecând nerodul și mai 'nanite mergând,
 văzu niște cuvioase, pe lângă un schit trecând,
 și cât pe-aci vru să zică vătaful cum 'l-a 'nvățat,
 Dar până să caște gura ele în schit au intrat;
 Apoi d'acolo la vale în drumul care mergea
 văzu din sat o muiere țesând aci 'ntr'o argea,
 și copii mulțime spuză împrejuru'i guri făcând;
 Jnii creau: „mamă, papă“, alți pentru țâță plângând,
 De cari ea necăjită tot îi ocăra mereu,
 iar el: — Să fie de bine, și prunci să'ți dea Dumnezeu!
 Ca cum își lăsase lucrul ca să mai vază de ei,
 uând o drugă, îi trase cu dânsa vre-o două, trei
 făcând:—Nu'mi ajunge mie că pe ăști nu pot să'mpac
 îi tu îmi mai urezi încă să stau și alți să mai fac?
 Il o 'ntrebă: — Apoi, lele, cum trebuie să zic?

— Să zici, ea îi răspunse: „Aj te-zeu” și-alt nimic,
 El plecând, oftă în sine, zicând : — Iată ș'alt cuvânt
 Care nici nu știu ce este, neuzind de când sunt !
 Pân'aci câți mă'nvățară erau bune de 'nțeles
 Și iar, săracul de mine, nici un bine n'am ales !
 Dar tocmai cu așa vorbă o să scap de bății eu ?
 Să vedem cum 'mi-o fi soarta, o să zic și Aj-te-zeu.
 Deci plecând el mai 'nainte în gură cu ăst cuvânt,
 Se 'mpiedică, căzu 'ndată și'i zbură vorba în vânt.
 — Ait ! o pierdui mă ! el zise, și nici că o mai găsesc
 Uitai și pe celelalte, nu mai știu ce să vorbesc.
 Apoi gândind el în sine, care ce 'l-a învățat
 Nuși mai aducea aminte, că toate le-a fost uitat,
 De cât bățiile numai bob numărat le știa
 Și stând cu oftare singur nerozia 'și vinuia,
 Zicând : — Săracu' de mine !... În lume mult rău a fost
 Copilul nedat la școală și lăsat să crească prost !
 Ajunge ca să'l învețe cine se va întâmpla
 Cu pumni, cu palme să'i tragă și cu de păr a'l umflă.
 Părinții mei, o sărmanii ! căci prea m'au iubit cu foc,
 M'au lăsat să cresc ca știrul, mai rău de cât dobitoc
 Că dobitocul tot știe săși bage capul la jug,
 Din hăis, din cea, să 'nțeleagă, știe la car și la plug,
 Dar eu, săracul de mine, crescând ca un nătărău
 N'am unde să'mi plec nici capul, ajung din rău în mai rău;
 Ce folos că îmi lăsară avere să moștenesc,
 Dacă nu mă și'nvățară cum să nu o prăpădesc ?
 Nu se alese nici praful cum nu s'a ales de ei,
 Și nici covrigi de pomană dintr'ansa nu le dedei.
 Pe-altii 'i-au bătut folosul, pentru streini au muncit,
 iar eu ticălosul, umblu de toți bătut și 'nbrâncit.
 Pe când vorbea el acestea îi veni un glas din vânt
 Și oprindu-se d'asupra îi zise acest cuvânt :

Nerozia din născare
 Leac în lume nu mai are ;
 E o urăcioasă boală
 Ce nu o vindecă școală.
 N'o tămăduiesc spitaluri,
 Nici o pot ciopli metaluri.
 Fierul rău îl bat degeabă,
 Nu pot face din el treabă ;
 Zgura din fier bun se face
 Și s'aruncă să se calce.
 Celui ce poartă samarul
 Tată 'i este armăsarul,
 Se numără de neam mare
 Dar cinste de catâr are.
 Și cel cu minte neroadă
 Ca salcia nu dă roadă,
 Nici ea nu se altoiește,
 Nici el nu se procopsește.
 Și ale tale cuvinte
 Nu că sunt din a ta minte
 Ci 'ți sunt din învățătură
 De la cei ce te bătură,
 Dar n'ai gândire adâncă,
 Și-o să mănânci bătăi încă
 Că mintea unde lipsește
 Ciomagul înțelepțește.

Proștu' care căscând gura asupra 'n vânt se uită,
 Și cu băgare de seamă acestea le ascultă,
 Intrebă zicând : — Ei bine ! dar spune'mi tu cine ești
 Care ai pizmă asupra'mi și tot relele'mi cobești ?
 — Eu, îi răspunse lui vântul, ursitoarea ta am fost,

Care încă din născare te-am ursit ca să fii prost.
 — De vreme ce, ei îi zise, mă ai la atât amor
 Ursește-mi încai viață și spune-mi când o să mor?
 — Astă grije, zise vântul, pentru tine nu o port.
 Că tu cu a ta prostie nu trăiești, ci viu ești mort.

Sfârșind moș Neagu povestea, fie care a 'nceput
 Și 'și deteră toți părerea după cum s'au priceput.
 O fată zicea : — Săracu ! cât de rău ursit a fost !
 Alta iar râdea de dânsul că a fost nerod și prost ;
 Dar moș Popa tăia vorba zicând:—Nerod a fost, drept
 Dar și din câți îl bătură n'a fost nici un înțelept.
 Pentru că e o zicală care unii, alți o spun :
 „Cine se ia cu nerodul este ca și cel nebun“.
 Să vă spui și eu acuma ceia ce s'a întâmplat,
 Cu câțiva ani mai 'nainte chiar aci la noi în sat.

Povestea lui moș Popa

Colea 'n deal odată eră o căscioară
 Unde ședea Bunea și-a sa soțioară.
 Ei nu aveau vite de cât numai vacă
 Și lipsea acuma un coșar să 'și facă,
 Unde de o ploaie să s'adăposteze
 Și la o ninsoare s'aibă să i...eze.
 Bunea totdeauna dat fiind la muncă
 Ca și toți, cu sapa, cu coasa în luncă
 N'avea când coșarul să și'l îngrădească
 Zilele de lucru să nu le știrbească.
 Nevasta lui însă, fără să mai tacă,
 Tot mereu zicându'i ca să stea să 'și facă,
 În cele din urmă și el se apucă,

Ingrijind nuiele și pari să aducă,
 Chiamă pe nevastă, cu ea sfătuieste
 În ce loc să'l facă și ce fel voiește ;
 După ce împreună planul își făcură,
 Și unul și altul cât se pricepură,
 După rânduială întinde și sfoară.
 Lungul, curmezișul, stând tot îl măsoară
 Pe linie dreaptă coșarul să'și facă.
 Vrând el la tot satul lucrul său să'i placă.
 Deci după ce face o cruce 'n piept sfântă,
 Se apucă 'ndată pari în șir implântă,
 Incepe 'ngrădește, soția iar ca toate,
 Stă tot împrejurul, ajută cât poate,
 Dându'i când nuiele, când maiul să bată.
 Dorind ca să'l vadă cât mai curând gata,
 Dând și la soroace câte-o săritură
 Să 'mpingă tăciunii, să'i facă fiertură,
 Nu se zăbovește, se întoarce 'ndată.
 S'apucă, ajută iar îmbărbătată.
 Intr'acest chip Bunea, cu ea împreună
 După ce 'mpletește o bucată bună,
 Stă și își privește lucrul de departe,
 Iși vede coșarul cam strâmb de o parte.
 — Nu'mi place, îndată începând să zică,
 S'apucă cu grabă și de tot îl strică,
 D'al doilea parii mai afund îi bate,
 Indreptând pe sfoară părțile strâmbate ;
 Femeia lui care avea nerăbdare
 Coșarul să'și vadă isprăvit mai tare,
 Văzându'l că strică, nepărându'i bine.
 Oftă în tăcere supărată'n sine,
 Că pân'acî lucrul îi fuse de geabă

Și își pierdu ziua făr' a face treabă.
 Deci, el, fiind prânzul, după ce mănâncă,
 Dacă mai lucrează o bucată încă,
 Cu una cu alta se făcù și seară
 Și așa de lucru și ei se lăsară.
 Dimineța ziua când se luminează
 Bunea vrând mai bine lucru său să și vază,
 Merge, îl privește și tot îl ochește,
 Stă în loc, se uită, îl mai ocoloște.
 Și iar strâmb văzându'l, și zicând: Nu'mi place",
 Se apucă 'ndată și iar îl desface,
 Iarăși îndreptează părțile strâmbate,
 Întărește parii, pene jos le bate
 Și începe iarăși lucrul să și urmeze
 Dar cu una alta 'ncepu să 'nsereze
 Nevasta'i de ciudă crăpă fierea'ntrânsa,
 Lui nici de cum însă nu'i păsă de dânsa,
 Nu eră el leneș cum o fi să'l facă,
 Ci vrea la tot satul coșarul să placă,
 În acea zi dară, după ce lucrează
 Vr'o trei, patru palme și se înserează,
 A treia zi iarăși se scoală, se duce,
 Iși privește lucru ca să se apuce,
 Dară nu îi place, tot strâmb i se pare,
 Iar îl dezgrădește fără supărare.
 Cum văzù nevasta că iarăși îl strică,
 — Dar ce faci bărbate? începu să zică,
 Zău! nu'ți ești în fire, ori îmi pare mie,
 C'a strica ș'a face e o nebunie.
 Nu mă poci pricepe pentru ce pricină
 Zici că nu e bine și îi bagi tot vină;
 Din coșar încolo alt ce o să fie?

N'o să-i zică nimeni că e colivie,
 N'o să-l pui pe mine să mă duc la horă,
 Ci 'n el o să șează o vită, o oră.
 Lasă'l isprăvește'l, nu'l mai strică geabă
 Să mă văz scăpată, să'mi caut de treabă.
 Bunea mângâind'o începù să zică :
 — De ce n'ai răbdare, dragă nevestică ?
 Tu'mi ajută numai și 'ncolo dă'mi pace,
 Știi că treaba bună cu 'ncetul se face.
 Tot omul își are a sa socoteală,
 Și eu iar coșarul nu'l voi cu zmințeală.
 Am gustul ca astfel să'l fac drept și bine
 Cât să zică : „bravo“, văzându'l or cine.
 La astfel de lucru nu poți s'aibi ideie,
 Tu știi treaba furcii ca orice femeie ;
 De aceia, dragă, lasă-mă în pace
 Ca să'l fac cu'ncetul, după cum îmi place.
 Astfel dar nevasta hotări să tacă,
 Lăsându'l în pace cum o vrea să'l facă.
 Bunea îl desface, iar îl împletește,
 Și 'ntr'o săptămână abia 'l isprăvește,
 Când atunci privindu'l cu plăcere mare,
 Din apropiere și din depărtare,
 Către-a sa nevastă înzâmbind mustață,
 — Draga mea nevastă, zise cu dulceață,
 Poți acuma zice, printre tot amarul :
 „Mulțumescu'ți Doamne, s'a gătit coșarul !“
 Zise supărată către el nevasta,
 — Ba eu niciodată nu ți-oi zice asta !
 Că un coșar astfel micșor pentru-o vacă
 Unu 'n două zile putea ca să'l facă,
 Iar tu și eu dându'ți de ajutor mână

Am pierdut cu dânsul doi o săptămână.

Tot găsind pricină mereu a'l desface.

C'aci nu e bine, c'acolo nu'mi place.

— Draga mea guriță, lasă tot necazul,

Zise, mângâindu-i cu mâna obrazul :

Ci acum cu mine zi și tu odată :

„Mulțumescu'ți Doamne, că coșaru'ți gata“.

Nevasta răspunse : — Iacă n'am plăcere,

Nici voi a ți-o zice, nici tu nu mi-o cere.

— Tu nu vrei, el îi zise, că îți zic cu bine ;

Dar și poruncindu'ți n'o s'ascuți de mine ?

— Ce ? ea îi răspunse, să'mi poruncești mie

Ca să zic cu sila ?... Dar ce'ți sunt eu ție ?

Să te iei cu răul ia te cam încearcă,

Că de loc atuncea n'o să zic îmi par'că.

— N'auzi ! el îi zise, nu voi vorbă multă,

Până ți zic cu bine de cuvânt ascultă.

Voi acum cu mine ca să zici îndată :

„Mulțumescu'ți Doamne că coșaru'ți gata“

— Ei ! ce lucru naibii e acum și asta !

Iacă ba, mă, nu voi ; răspunse nevasta.

— Vezi tu ? el îi zise, arătând nuiaua.

— Da ! ea îi răspunse, să te văz ia ia o,

Și te 'ncearcă numai să lovești odată.

Că îți rup obrazul și'ți scoț ochii'ndată.

Bunea dar atuncea bunătatea pierde.

Ia o scurtătură de o nua verde

Și o cam croiește tărișor pe șale,

Dând și una 'n spate ș'alta mai la va'e.

Ea 'ncepù cu țipăt să'l umple, să'l spele

Cu ocări, blesteme și-alte vorbe rele.

Auzindu'i glasul sare Stan și vine,

Cu sărigări zicându-i : — Lasă-o, vecine !
 Și ca să-i despartă între ei intrase,
 Carii ca nebunii se încăierase.
 — Cum poți, Stan îi zise, tu cu semeția
 Astfel fără milă stând să-ți bați soția ?
 Te știam cuminte și cu omenie
 Cum putu să-ți vie astă nebunie ?
 — Să vezi, neică Stane, îi răspunse Bunea,
 Și să judeci dreptul cu înțelepciunea :
 E o săptămână de când fac coșarul,
 Eu vorbindu-i dulce, și ea cu amarul ;
 Astăzi isprăvindu-l, îi zisei cu bine,
 — Ai acuma, dragă, zi și tu cu mine :
 „Mulțumescu-ți Doamne că coșaru-i gata“,
 Și ea nu vru parcă când eră jurată,
 Îi tăie ea vorba și 'ncepu a-i zice :
 — Nu mă supui : mă, la a ta caprice,
 Taie-mă, omoară, dă-mi măcar ce muncă
 Nu zic, nici nu sufer tu să-mi dai poruncă !
 Sări tu cu ciomagul să mă bați, tirane,
 Calicule, gădeo, barbare, grobiane !...
 D'alde astea și-alte câte rele 'n lume,
 Le scuipa nevasta din gură cu spume.
 — Ia tăceți, Stan zice, că nu vă stă bine,
 Vă aude lumea și este rușine
 Pentru'o bagatelă doi soți să se bată,
 Sunt în vârstă și-uite n'am văzut vre-odată,
 Și gâlceava voastră, mi-e ca o minune
 Pentru care nu știu ce a vă mai spune,
 Se sili vecinul a le da lor minte,
 Dar eră da surda or și ce cuvinte ;
 Și văzând că nimeni vorba nu-i ascultă

Ii lăsă în ceartă cu mirare multă.
 Ajungând acasă începù să spuie
 Cum că, vai de hârca unde creieri nu e !
 Că pricina este uite asta și-asta,
 De aceia Bunea își bătu nevasta.
 Auzind nevasta'i curgerea pricinii,
 Biet ca o femeie pãrtini vecinci,
 Și 'ncepu să zică : — Vezi acuma faptă
 Fără judecată și neînțeleaptă !
 Rău și fără cale a făcut vecinul
 Cu bătăi să-și verse fierea și veninul,
 Căci la ce-s acelea niște seci caprice
 Soața el să-și puie și să vrea a'i zice •
 „Multumescu'ți Doamne că coșaru'i gata“,
 Și să'i poruncească încă : „zi îndată ?“
 Ce femeie este atât nevoiașe
 A-și lăsă bărbatu 'n voia'i să se îngrășe,
 Și să fie gata numai, hai, a face
 Când îi dă poruncă la orce îi place ?
 Nu ! Nu ! prea dreptate a avut Marica
 Să se poarte ast-fel, biata vecinica !
 — Însă eu, Stan zise, judec dinpotrivă,
 Cum că rău Marica 'l-a stat în potrivă,
 Căci pricinuește supărare multă
 Femeia, bărbatul când nu și'l ascultă ;
 Ci ea trebuie să'l îndatoreze
 Cu înduplecare și să'l respecteze.
 — Ha, ha, ha ! ea răsese, și 'ncepù a zice :
 „Și să'l respecteze, iacă o caprice !
 Eu zău în viață nu 'nvăț pe bărbatul
 Să se nărăvească el cu respectatul“
 — Ce zici ? el răspunse, că zău lasă gluma,

D'aș avea eu poftă ca să zici acuma :

„Mulțumescu'ți Doamne că coșaru'i gata”,

O să mi stai în contră, să nu zici odată ?

— Nici de cum, ea zise, nu'ți strica cuvântul,

Că nu zic să văz chiar că răstorni pământul

— Nu zici ? Stan îi zise, voi să zici îndată :

„Mulțumescu'ți, Doamne, că coșaru'i gata!”

Ea privind la dânsul cam cu nepăsare,

'I-a răspuns luându'i vorba la 'ngânare.

Stan îi zise iară : — Iți mai zic odată

Înțelegi cu bine ca să zici îndată :

„Mulțumescu'ți Doamne că coșaru'i gata”,

Or aștepți tu încă să mai fii rugată ?

— Ba, ba ! iacă nu voi ca să zic acuma.

Tot cu ba răspunse, dar lasă Stan gluma.

Și luând vergeaua începù să'i care,

Una după alta mai jos de spinare,

Tochmai ca și Bunea, încă și mai bine,

Și alt nu putea cearta s'o desfacă

De cât arendașul s'a 'ntâmplat să treacă,

Și-auzind gâlceavă, tipăt, chilomane,

Începù să strige: — Ce e asta, Stane?

Stan, pe arendașul cum văzù că vine,

Aruncă îndată varga de rușine,

Și la întrebare-i, cinste ca să-i facă,

Povestì pricina iacă cum și iacă.

Arendașul care stă să o auză,

Fù cu neputință a nu 'nzâmbi buză,

Și 'mpăcați lăsându-i a plecat acasă.

Când era și timpul a prânzi la masă

Și mergând pe cale, risul iar îi vine,

De-acea înîmplare, și zicea în sine:

— Doamne! ce s' țăranii mult sunt proști în lume,
 Ei se bat și'n certe, se bat și în glume,
 Cresc ca niște vite, astfel le e traiul,
 Crezul lor le este bâta și vătraiul.
 Ajungând acasă 'n cuget cu aceste,
 Povestî îndată a sale neveste :
 Iată cum cutare își bătù nevasta,
 Apoi și cutare o făcù iar asta,
 Că n'au vrut să zică nici una, nici alta:
 „Mulțumescu'ți Doamne, că coșaru-'i gata“.
 Auzind nevasta'i se porni să rânză,
 Cât o apucase s'o doară la rânză.
 Stând după aceia și gândind în sine
 Despre întâmplarea a acei pricine,
 — Voi, ea 'ncepând zise, voi bărbați în lume
 Pretindeți și cereți a vi se dà nume
 De stăpâni femeii, capi ei a vă zice
 Și vreți s'o supuneți l'a voastră caprice;
 Dar greșiți, fiindcă stăpânirea voastră,
 E 'ntrebuințată rău asupra noastră;
 Vreți temei să aibă, fără osebire,
 Mai mult prin putere decât prin iubire,
 Și vreți prin urmare ca voința noastră,
 Să pășească 'n vreme tot după a voastră,
 La orice voință noi la toate vouă,
 Iară voi bărbații la nimica nouă!
 Nu faceți nevestii nici o părțică,
 Nici îi iertați dânșii o greșală mică;
 Când din contră iară o vedeți virtuoașă
 O numiți îndată tot capricioasă,
 Sau că rea o faceți și 'ndărătnicită,
 Când și ea 'utr'o voie e statornicită.

Un bărbat soția lesne și-o robește,
 Când c'o poartetă la ceva'i vorbește;
 Vrând să-mi zici, spre pildă, tu acuma mie:
 „Dragă Elenuțo!, scumpa mea soție!
 Implinește-mi voia, zi mă rog, odată:
 „Mulțumescu'ți Doamne, că coșaru-'i gata“.
 Eu atunci îndată m'aș supune ție
 Și ți-aș face voia prea cu bucurie,
 Iar cu porunceală de'i stă a mă pune,
 Ca și Stan sau Bunea, nu mă voi supune.
 — Vai! glumești Lenuțo, de îmi zici aceasta!
 — Nu glumesc nimica, zice lui nevasta.
 Auzind el aste vorbe a'i răspunde
 Și stând la mirare câteva secunde,
 Zice: — Zău, Lenuțo, tu, o orășană,
 Poți avea urmare așa grosolană?...
 Nobilul tău suflet te-ar lăsa pe tine
 C'acele sătene să te porți cu mine,
 Să probezi contrare la vorbele mele,
 — Dar cum poci, ea zise (nu că sunt femeie
 Și le țin lor parte, să n'aibi în ideie...),
 Cum poci să zic cum că fac bărbații bine,
 Când trateaz' nevasta or și cum le vine?
 Astfel și întocmai imitând pe ele?...
 Eu știu că ea nu e lor o slugă proastă,
 Ci este zidită chiar dintr'a lor coastă,
 Care prin urmare e lor o amică
 Sau a lor consoartă, nici mare, nici mică;
 Și p'amicul știu, de'l rogi la vreo treabă,
 Nu zici, poruncindu-i: „Fă'mi cutare treabă!“
 — Elenuțo dragă, zise dânsul iară,
 Te-ai aprins, eu însă nu voi rău să'ți pară,

Nu le scoț acumă însu'mi cele zise,
Ci in capul Bibliei stau acestea scrise:
„Că bărbatul este cap muerii sale“.
Las de a'ți supune cele mai la cale;
Cu aste cuvinte ne și cununarăm,
Și unul cu altul astfel ne legarăm.
Alta e soția și-alta e amicul,
Alta e femeia, și-alta iar voinicul:
Ea e ca o membră a soției sale,
Ce o mișcă 'n voia'i la deal sau la vale,
Trupul poartă membrul, după cum îi place
Și de sine însuși nimica nu face,
Femeia de sine e barcă seacă,
Care fără cârmă și 'n liman se ueacă.

I. L. Caragiale. Cea mai puternică personalitate de prozator, de la Eminescu încolo este Ion Luca Caragiale, a cărui activitate de autor dramatic și de novelist este deopotrivă de însemnată pentru literatura noastră.

Nuvela realistă, așa cum a înfăptuit-o Caragiale, rămâne un model al genului acesta li erar. Și dacă în cursul povestirii ești răpit de frumusețea cu care s'înfățișează amănuntele, cel puțin tot atât te impresionează puterea cu care acest meșter al prozei românești știe să îți prezinte totul, într-o armonie de situații surprinzătoare.

Iar eroii, oamenii înfățișați de acest spirit de observație fără de seamăn, te uimesc prin felul cum acest ales scriitor știe să și-i înfățișeze cu un humor ce-i aparține atât de mult, și care mai ales îl caracterizează.

În a-tfel Ca agiale stăpânește h tale ele ironiei, o însușire destul de rară la cei mai mulți scriitori ai noștri, și chiar pe acele ale sarcasmului celui mai usturător cu care biciuiește săbiunile societății noastre.

Nuvela, povestiri. Una din cele mai puternice opere ale lui Caragiale este această reuniere de povestiri și de nuvele, în care simți la tot pasul miunatele îns șiri ale acestui mare scriitor. Aici dăm peste „O făclie de Paști”, dramatica întâmplare a lui Leiba Ziba, hangiu de țară care chinuit de gândul că va fi călcat de hoți, își pierde min ile deabinele, când vede că au venit, și pleacă, la sfârșit, încetinel ca să spuie „că e goi”, fiindcă a aprins o făclie de Paști.

În a clas volum sânt și admirabilele povestiri „Două loturi”, „La hanul lui Mânjoală”, „Cănuță om suci”, „La conac”, cum și o șerie din acele incomparabile mici povestiri ca „Foveste”, „Om cu nooc”, „Reportaj” etc. în care stăpânește de o potrivă acelaș rar spirit de observație și acelaș humor fără de seamăn.

Momente. Un aîl monument cu care a dăruit marele Ca agiale literatura noastră este acest volum de schițe și amintiri, surprinzător de atrăgătoare și de fin cizelate.

Sânt pagini în care ironia și sarcasmul ating ultimile ho'are și cititorul cu greu își poate stăpâni râsul la fiecare pagină, și uneori la fiecare șir din această comoară de mărgăritare,

Amintim „Baioneta inteligentă” și „Boborul” aceste două reminiscențe care hioase din trecutul oitic al țării noastre, redade de maestru cu o vervă scânteietoare apoi „Atmosferă încăr ată”, „Tempora”, „O lacună”, „Situațiunea”, „Cadou”, „Diplomație”, „La Moși” etc., o întreagă serie de situații și icone, prise din fugă, cu acelaș sarcasm biciuitor ce întovărăș ște necoatent pe cel mai spiritual din scriitorii noștri în întreaga-i activitate.

Se comandă la „CARTEA ROMĂNEASCĂ” S. A. București, Bulevardul Academiei 3, trimetând costul prin mandat poștal.

PAGINI ALESE DIN SCRIITORII ROMÂNI

BIBLIOTECĂ LITERARĂ DE POPULARIZARE

- Ion Adam:** Taclale țărănești (No. 131). — Mărire și cadere (175).
- Vasile Alecsandri:** O primălare în munți. (1) Ostașii noștri (No. 6). — Dan Căpitan de plai. Gru-i-Sânger (No. 9). — Poezii populare (No. 44). — Istoria unui galben (No. 53-54). — Pasteluri (No. 70). Dridri (No. 92-93). — Buchetiera din Florența (No. 135). — Inșiră-te mărgărite (No. 159). — Mărgărita (187).
- Grigore Alexandrescu:** Poezii (No. 31). — Fabule (No. 52). — Fabule și satire (No. 134). — Memorial de călătorie (No. 145).
- D. Anghel:** Nuvele și amintiri (No. 37). — Nuvele (No. 77).
- Z. Arbore:** În temnițele rusești (No. 133). — În pușcăria Petro-Pavlovsk (No. 156).
- Jean Bart (Eug. P. Botez):** Proză (No. 119-120).
- N. Bălculescu:** Din istoria lui Mihai-Viteazu (No. 39).
- D. Bolintineanu:** Legende istorice (No. 46). — Călătorii la Româniile Macedoneni (No. 152). — Sorin (172).
- I. Brătescu-Voinești:** Nuvele (No. 4). — Călătorului îi șade bine cu drumul (No. 158).
- I. Bassarabescu:** Spre Slatina (No. 151). — Nuvele (181).
- I. L. Caragiale:** O făclie de Paști (No. 5). — Cănuța om sucit (No. 13). — La Hanul lui Mânjoală (No. 28). — Schițe (No. 36) Povestiri (No. 49). — Noaptea Inverii (No. 73). — Kir-Ianulea (No. 125-126). — Abu-Hassan (143). — Povestiri (171) — În vreme de război. (179)
- P. Cerna:** Poezii (No. 40).
- Al. Cazaban:** Bodoăreanca (No. 157).
- G. Coșbuc:** Dintr'ale neamului nostru (No. 19). — Poezii (No. 34). — Căntece eroice (No. 137).
- Victor Crășescu:** Din viața pescarilor Dobrogeni (No. 139). — Cum a căpătat Sârbișoiul vie (No. 167).
- Ion Creangă:** Moș Nichifor Coțcarul (No. 2). Moș Ion Roată. Ivan Turbincă (No. 14). — Povestea lui Stan Pățitu (No. 47). — Amintiri din copilărie (No. 61, 63 și 65). — Harap Alb (No. 81-82). — Dănilă Prepeleac (No. 90-91). — Soacra cu trei nurori (No. 115-116). — Popa Duhu (166).
- Maria Cunțan:** Poezii (No. 127-128).
- D. Cantemir:** Descrierea Moldovei (174).
- G. Galaction:** Dela noi la Cladova (177).
- Al. Donici:** Fabule (No. 56).
- P. Dulcu:** Din povestea lui Făt-Frumos (No. 55). — Din isprăvile lui Păcață (No. 83). — Din Gruia lui Novac (No. 142).
- Traian Demetrescu:** Nuvele și însemnări (No. 160).
- I. Dragoslav:** Povestea crinului (163).
- M. Eminescu:** Poezii (No. 3). Luceafărul. Călin (No. 7). — Făt-Frumos din lacrimă (No. 18). — Sărmanul Dionis (No. 29-30). — Satire (No. 42). — Poezii populare (No. 48). — Frumoasa lumii (No. 96-97).
- N. Gane:** Nuvele (No. 88).
- Em. Gârleanu:** Suflet de femeie (141).
- Ion Ghica:** Despre muncă (No. 17). — Scriori către V. Alecsandri (No. 21). — Egalitatea. Școala acum 50 de ani (50). — Din vremea lui Caragea (184).
- O. Goga:** Poezii (No. 60).
- Dinicu Golescu:** Însemnări din călătorie (75).
- B. P. Hașdeu:** Ion Vodă cel Cumplit: (No. 109-110).
- I. Ieliade-Rădulescu:** Poezii (No. 78).
- N. Iorga:** Neamul Românesc din Ardeal (No. 117-118).
- P. Ispirescu:** Ileana Simziana (No. 8). — Ștefan-cel-Mare (No. 10-12). — Istoria lui Mihai-Viteazu (No. 24-25). — Povestiri (No. 57). — Inșir-te Mărgăritari (No. 74). Povestiri (No. 84). — Făt-Frumos cu părul de aur (No. 98-99). — Din poveștile unchișului lui sfânt (No. 148). — La Roșiori de Vede (165).
- M. Kogălniceanu:** Din istoria românilor (No. 47).
- Al. Macedonșki:** Năluci din vechime (No. 85). — Poezii (No. 121-122).
- Petru Maior:** Extrase din operele sale (27).
- S. Fl. Marian:** Legendele Ciocărliei (No. 67). — Legendele Rândunicii (No. 76).
- Cilibi Moise:** Cuvinte înțelepte (No. 140).
- V. Militaru:** Stropi de rouă (170)
- C. Negruzzi:** Alexandru Lăpușeanu (No. 32). — Proză (No. 43). — Povestiri (No. 68). — Povestiri (No. 79). — Din păcatele tinerețelor (No. 150).
- Ioan Negruzzi:** Un drum la Cahul (No. 138).
- I. Neenișescu:** Tațăl nostru (178-183).
- Al. Odobescu:** Moșii (No. 35). — Mihnea Vodă cel Rău (No. 45). — Doamna Chiajna (No. 94-95). — Basmul Bisoceanului. (No. 136). — Din vechime. Tigru păcălit și câteva basme mitologice (153). — Curcanii (172). — Proză (186).
- Anton Pann:** Istoria lui Arghir și a lui Anadama (26). — Judecata strugurelui (66). — O sezoare la țară (No. 103-104, 107-108 și 111-112). — Căntece de stea. (113-114). — Nastratin-Hogea (132). — Povestea vorbeii (182).
- I. Popovici-Bănățeanu:** Din viața meseriașilor ardeleni (89). — Din viața meseriașilor bănățeni (No. 105-106). — În lume (185).

Pagini alese din scriitorii Români

— Bibliotecă literară de popularizare —

Fiecare număr de 32 pag. lei 4. Un număr dublu lei 8

- N. Pora** : Oglinda fermecată (200).
D. D. Pătrășcanu : Decorația lui Vartolomei. (No. 149)
G. Rotileă : Poezii (No. 86).
Al. Russo : Cântarea României (No. 51).
G. Ranetti : Poezii (No. 144).
M. Sadoveanu : Povestiri (No. 20).—Nuvele și povestiri (No. 38).
C. Sandu-Aldea : Povestiri (No. 64).—Nuvele (No. 87). Nuvele (No. 147).
I. Slaviei : Nuvele (No. 123-124).—Budulea-Taichii (No. 129-130).
Th. D. Speranția : Anecdote populare (No. 62)
C. Stamati : Povestea povestelor (164).
G. Dem. Teodorescu : Poezii populare (No. 162).—Toma Alimos (176).
Poezii Văcărești : Poezii (No. 80).
Victor Vlad-Delamarina : Poezii (No. 69).
Al. Vlahuță : Nuvele (No. 33).—Nuvele (No. 41).—Poezii (No. 72).—Din România pitorească (No. 161)
I. C. Visarion : Islaz ieftin (180).
Numere colective : Tudor Vladimirescu (15-16).—Isus Mântuitorul (22-23).—Număr de Crăciun (58-59).—Români din patru unghiuri (100-102).—Colinde și povești de Crăciun.—(146). Invierea Mântuitorului (154-155). — Avram Iancu (168).—De sfintele Paști (191).

Biblioteca agricolă populară

- No. 1. *Pământul și cunoașterea lui.* Ion Gh. Botez.
No. 2. *Plantați pomi roditori.* D. I. Ștefănescu.
No. 3. *Semănați Lucernă.* A. D. Carabella.
No. 4. *Omizile care atacă frunzișul pomilor roditori.* W. K. Knechtel.
No. 5. *Calul. Viața și îngrijirea lui.* Dr. P. Popescu-Daia.
No. 6. *Oul (sămânța).* N. Roșianu.
No. 7. *Ce este vița de vie.* I. C. Teodorescu.
No. 8. *Cultivați Legumele.* D. I. Ștefănescu.
No. 9. *Cum se cultivă lucerna.* A. D. Carabella.
No. 10. *Cum se înmulțesc pomii roditori.* D. I. Ștefănescu.
No. 11. *Ingrășați pământul.* Ion Gh. Botez.
No. 12. *Albinele. Un izvor de bogăție.* D. I. Stamatelache.
No. 13. *Mana și jăinarea viilor.* W. K. Knechtel.
No. 14. *Calul. Rasele și îmbunătățirea lor.* Dr. P. Popescu-Daia.
No. 15. *Șoarecii de câmp.* A. D. Carabella.
No. 16. *Cum se cresc viermii de mătase.* N. Roșianu.
No. 17. *Pământuri bune de vii.* I. C. Teodorescu.
No. 18. *Cum trebuie să ne cultivăm porumbul.* Dr. D. I. Andronescu.
No. 19. *Cum instalam o grădină de legume.* D. I. Ștefănescu.
No. 20. *Plugul și arăturile* de I. G. Botez.
No. 21. *Albinele (2)* de Stamatelache.
No. 22. *Vișele americane* de I. C. Teodorescu.
No. 23-24. *Altoirea pomilor roditori* de D. I. Ștefănescu.
No. 25. *Grâul* de Ioan Gh. Botez.
No. 26. *Păduchele tânos* de W. K. Knechtel.
No. 27. *Semințele de legume* de D. I. Ștefănescu.
No. 28. *Molia strugurilor* de W. K. Knechtel.
No. 29. *Inmulțirea cailor* de Prof. N. A. Dumitrescu.
No. 30. *Răsadnițele* de D. I. Ștefănescu.
No. 31-32. *Soiuri de vițe cultivate în România* de I. C. Teodorescu.
No. 33. *Despre sămânță și semănat* de Ioan Gh. Botez.
No. 34. *Pepiniera de pomi roditori* de D. I. Ștefănescu.
No. 35. *Bolile viermilor de mătase* de N. Roșianu.

Lei 7 Exemplarul. Se comandă la „CARTEA ROMANEASCA“ S. A. București
Bulevardul Academiei 3, trimițând costul prin mandat postal.

Lei = 500